

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara • Izdaje: Novinsko-izdavačko poduzeće «Štampa» Šibenik • Direktor: MARKO JURKOVIĆ • Mjesečna pretplata za FNRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara • Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-8 • Telefon štamparije 22-28 i 29-57

Predizborne pripreme u šibenskoj komuni

Živa politička aktivnost

Društveno-političke organizacije obaviti će najznačajniji dio posla

Već se sada može tvrditi da će politička aktivnost uoči ovogodišnjih izbora za organe narodne vlasti biti obuhvatnija nego što je u sličnim prilikama dosad bila. Da bi se to postiglo vrše se intenzivne pripreme.

U tom će pogledu, naravno, najvažniji zadatak imati dru-

Prijedlog ustava pred Saborom

Predsjednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić savzao je Republičko vijeće i Vijeće proizvođača na odvojene sjednice za 9. travnja ove godine. Za isti dan sazvana su oba vijeća Sabora na zajedničku sjednicu.

Prema materijalu, koji je ustavna komisija dostavila Saboru, očekuje se da će Sabor na ovom zasjedanju donijeti Ustav Socijalističke Republike Hrvatske. Sabor će također raspravljati o prijedlogu ustavnog zakona o provođenju Ustava Hrvatske, zatim o prijedlozima zakona o izboru i opozivu poslanika u Saboru te zakona o izboru i opozivu članova općinskih i kotarskih skupština, kao i o prijedlogu zakona o izboru jedinicama za izbor poslanika u Sabor Socijalističke Republike Hrvatske.

Iz Nacrta novog ustava SFRJ

Sedmosatno radno vrijeme

Uvođenje 42-satnog radnog tjedna u privredi, o čemu će u Nacrtu novog ustava biti formulirana načelna odredba, predmet je posebne pažnje većeg broja saveznih organa koji se bave pitanjima proizvodnje, rada i radnih odnosa. Momentano se proučavaju brojni problemi i zadaci koji će iz toga proizlaziti, a u prvom redu predstoje temeljita ispitivanja mogućnosti, preduvjeta i putova kojima bi trebalo da se odvija proces skraćivanja radnog vremena kod nas.

Kao što je poznato, tvornica «Rade Končar» i još neka zagrebačka poduzeća skratila su prije više od godinu dana svoje radno vrijeme za pola sata. Bez obzira na to proizvodnja se nije snizila, a proizvodnost je, prema internim računicama, poduzeća znatno povećana.

O povećanju proizvodnosti u našoj industriji govore i statistički podaci za posljednjih deset godina. Prije svega spomenimo da sada jugoslavenska industrija raspolaže osnovnim sredstvima u vrijednosti od 2500 milijardi dinara i u njoj je zaposleno 1,2 milijuna osoba, čime je postala najznačajnija oblast nacionalne privrede. Od godine 1952. proizvodnja je u našoj industriji povećana za 3,2 posto, broj zaposlenih oko dva puta, a proizvodnost rada za 51 posto. To znači da je proizvodnost u tom razdoblju rasla u prosjeku za nešto više od 4 posto godišnje. Drugim riječima: to je dovelo do porasta radnog učinka — jedan industrijski radnik sada proizvodi za oko 50 posto više nego u 1952. godini.

Porast proizvodnosti rada u tom razdoblju rezultat je u prvom redu običnih investicionih ulaganja u krupne industrijske objekte koji su tehnički znatno bolje opremljeni nego stara industrijska poduzeća. Na to je povećanje također utjecalo i sprečavanje nerazmjernog porasta zaposlenosti — privrednim mjerama i raspodjelom dohotka. Svakako je i poboljšanje stručne sprege industrijskih radnika pridonijelo porastu proizvodnosti. Jer, u tom je razdoblju škole za kvalificirane radnike završavale godišnje oko 30.000 polaznika. Brojka od preko 300.000 kvalificiranih radnika u stvari je nešto više od četvrtine ukupno zaposlenih u industriji.

Prema tome, opravdano se u novi Ustav unosi načelna odredba o skraćivanju radnog vremena za jedan sat.

Novim zakonom o provođenju Ustava, na čijem se nacrtu sada radi, bit će utvrđen postupak i tempo ostvarivanja ustavne odredbe o sedmosatnom radnom danu u privredi. Pretpostavlja se da će se predvidjeti i rok trajanja tog procesa: najviše tri godine. To će svakako stvoriti uvjete da se tom poslu priđe uz detaljne pripreme i da se ta nova

(Nastavak na 2. strani)

štveno - političke organizacije, u prvom redu Socijalistički savez. Prije svega, bit će prijeko potrebno iskoristiti sve oblike i mogućnosti koje se pružaju da bi ta aktivnost bila što raznolikija. Važno je i to da se u predizbornoj aktivnosti angažiraju svi građani, a to će se uspjeti jedino tada ako se birače zainteresira temama koje su im bliske, o kojima i inače govore. U organizacijama Socijalističkog saveza treba će upriличiti sastanke na kojima će se podnijeti izvještaji o razvitku šibenske komune u prednom periodu i istodobno ukazati na perspektivu njenog daljnjeg razvitka. Sindikalne organizacije priredit će sastanke u radnim zajednicama šibenskog industrijskog bazena na kojima će se podnijeti izvještaji o uspjehima i perspektivama radnih zajednica u novim, nešto promijenjenim uslovima privrednjavanja.

Na skupovima podružnica i mjesnih organizacija Socijalističkog saveza odgovarat će se građanima na značajnija pitanja što su ih postavili u diskusijama o Društvenom planu i budžetu šibenske općine za ovu godinu. Pored toga, na tim će se sastancima dati razjašnjenja građanima na ona pitanja koja su ih najviše interesirala u vri-

jeme diskusije o Prednacrtu ustava.

No, u tom će sklopu zacijelo trebati mnogo više poraditi i na intenzivnijem kulturnom radu, u čemu će se trebati bezuvjetno angažirati u prvom redu Centar za kulturno-umjetnički odgoj mladih Narodno kazalište, RKUD «Kolo», Narodno sveučilište, pokretno kino i amaterske grupe i prosvjetna društva u svim selima šibenske komune. Kako će se i na koji način svaka od tih kulturno-prosvjetnih institucija uključiti u zamašnu predizborno aktivnost nije potrebno govoriti, jer je područje njihova rada široko.

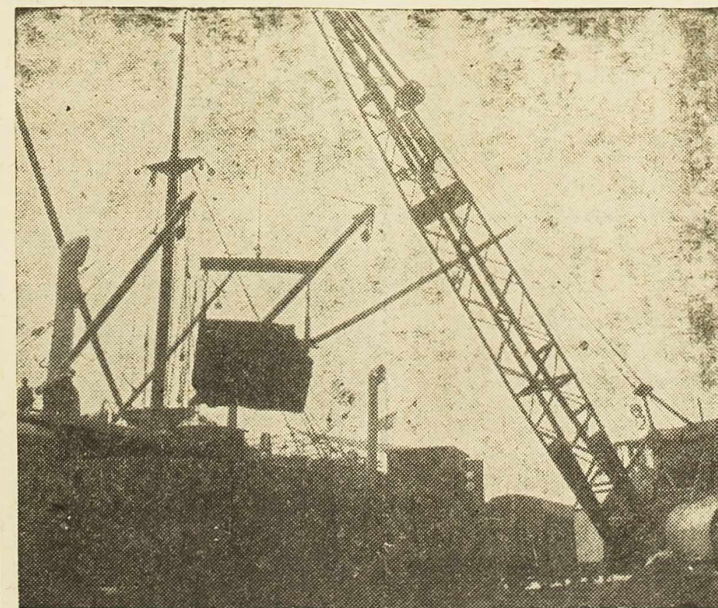
Na tome se, međutim, neće završiti predizborno politička aktivnost. U njenu promicanje treba će se angažirati lokalna štampa, sportske organizacije, razglasne stanice itd.

I ovogodišnje proslave 1. maja i Dana mladosti također će biti poseban doprinos živoj predizbornoj aktivnosti. Tako će se za proslavu Međunarodnog praznika rada formirati posebna komisija pri Općinskom sindikalnom vijeću, koja će razraditi raznolik program proslave Uz to, kako već rekossmo, Dana mladosti i rođendan druga Tita proteći će u znaku političkih priprema za ovogodišnje izbore za organe narodne vlasti. Budući da se proslava Dana mladosti održava neposredno pred taj značajni politički akt upravo će se ona ispuniti kvalitetnim i osebnim programom, u kojem će najvidnije učestvovati omladina. Tu se, pored ostalog, misli i na doček glavne štafete kao i opeinske štafete, kojima će na si radni ljudi izručiti najljepše pozdrave za rođendan predsjednika Tita.

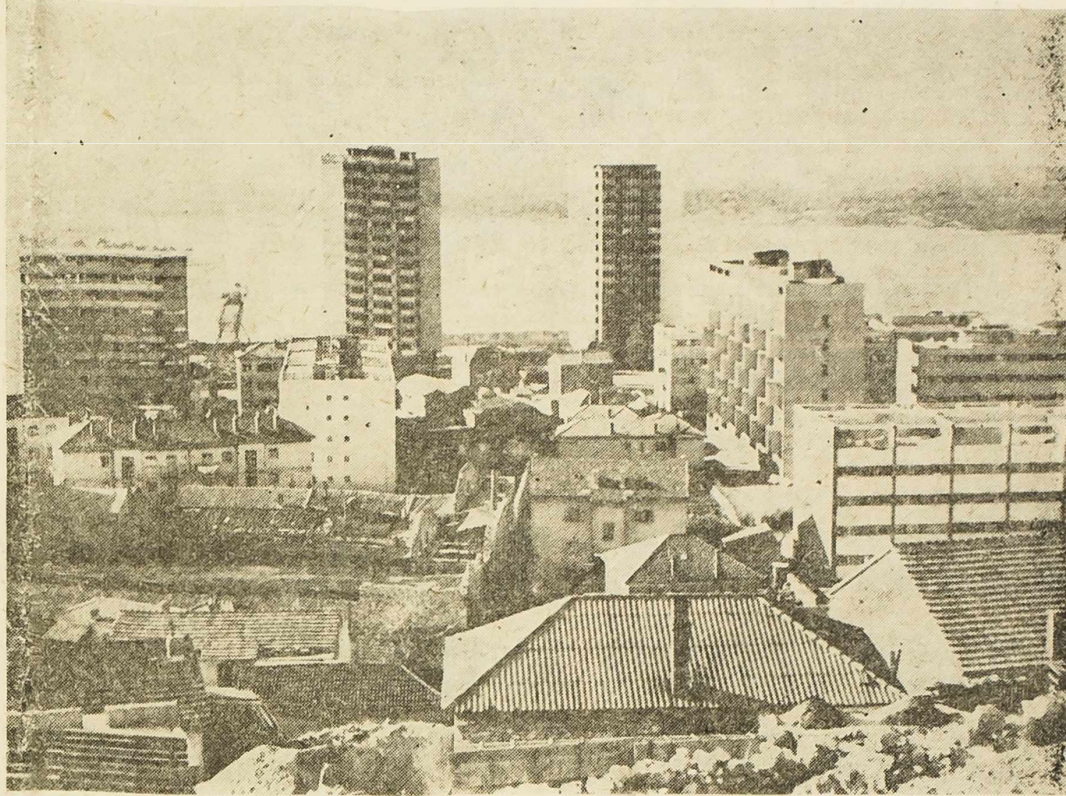
Vrijeme je napomenuti da će se prihtom izbora pokloniti mnogo pažnje i izgledu svih mjesta na području šibenske komune, da bi se i na taj način što svečanije obilježio taj značajan dan.

To su samo u kratkim crtama spomenute manifestacije koje će se provesti prije ovogodišnjih izbora za organe narodne vlasti.

Mislimo da nije potrebno napomenuti da u predizborno aktivnost treba uključiti što više naših građana i to temama, načinima i metodama koji će ih najviše i najprije zainteresirati. Oni će se bez sumnje i samoinicijativno potruditi da ta aktivnost bude što osebnija. No, red je reći, zapravo ponoviti da će ovoga puta najveći dio posla trebati obaviti političke organizacije, u prvom redu Socijalistički savez.

Iz šibenske luke

Novi Šibenik

Prijedlog Zakona o provođenju Ustava SFRJ

Usklađivanje propisa s odredbama novog Ustava

Komisija za ustavna pitanja uputila je Saveznoj narodnoj skupštini prijedlog zakona o provođenju Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji će, zajedno s prijedlogom novog Ustava, biti razmatran na sjednici Skupštine sazvanoj za 7. travnja.

Prijedlogom ovog zakona reguliraju se četiri osnovne grupe problema:

- stupanje na snagu i primjena odredaba Ustava;
- obrazovanje organa federacije po novom Ustavu i način funkcioniranja postojećih organa do izbora i konstituiranja Savezne skupštine;
- usklađivanje postojećeg saveznog zakonodavstva s Ustavom;
- prilagodavanje organizacije savezne uprave odredbama Ustava.

Kada stupa na snagu novi Ustav

Po prijedlogu zakona, Ustav stupa na snagu kada ga proglaši Savezna narodna skupština. Njegove odredbe primjenjivat će se od momenta proglašenja.

Međutim, predviđa se neko ko bitnih izuzetaka od tog principa.

Prvo, odredbe Ustava koje se odnose na organizaciju i sastav organa federacije primjenjivat će se od dana konstituiranja nove skupštine, odnosno od da-

na kada se ti organi osnuju.

Drugo, ne bi stupile odmah na snagu ustavne odredbe čije provođenje zahtijeva reviziju postojećih saveznih zakona koji je treba uskladiti s novim Ustavom. Te odredbe primjenile bi se kada se važeći zakoni usklade s novim Ustavom, ali najdalje u roku od dvije godine.

Do konstituiranja nove skupštine Predsjednik Republike, Savezno izvršno vijeće i sadašnji savezni organi uprave nastavit će rad po postojećim propisima i ovlaštenjima. Samim tim odredbe Ustava koje se odnose na organizaciju i sastav organa federacije ne bi se primjenile do konstituiranja Savezne skupštine, odnosno do izbora Predsjednika Republike i Saveznog izvršnog vijeća. Isto tako do konstituiranja nove skupštine na dužnosti bi ostali predsjednik, potpredsjednik i sekretar Savezne narodne skupštine i njezin administrativni odbor i komisija za tumačenje zakona.

Budući da Savezna narodna skupština od raspuštanja neće moći vršiti funkcije najvišeg predstavničkog tijela federacije, ovlašteno bi se Savezno izvršno vijeće da do konstituiranja nove skupštine može poduzimati mjere koje se pokažu neodložnim radi osiguranja stabilnosti privrede, izvršavanja saveznog društvenog plana i budžeta. SIV bi u ovom periodu moglo raspolažati društvenim sredstvima u okvirima u kojima je za to nadležna skupština.

Koji se zakoni ukidaju

U cjelini ili djelomično ukinut će se savezni zakoni koji nisu u suglasnosti s novim Ustavom. U cjelini bi se ukinuli zakoni kojima se uređuje organizacija i rad narodnih odbora, odredbe Osnovnog zakona o upravljanju privrednim poduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva, neke odredbe Zakona o sudovima i drugi savezni zakoni.

Koji se zakoni ukidaju

U cjelini ili djelomično ukinut će se savezni zakoni koji nisu u suglasnosti s novim Ustavom. U cjelini bi se ukinuli zakoni kojima se uređuje organizacija i rad narodnih odbora, odredbe Osnovnog zakona o upravljanju privrednim poduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva, neke odredbe Zakona o sudovima i drugi savezni zakoni.

U isto vrijeme ukinut će se i sve odredbe općih zakona koje su suprotne novom Ustavu, dok bi ostale odredbe ovih zakona i dalje važile kao opća načela za republiko zakonodavstvo.

Važeći savezni propisi o javnim službenicima primjenjivali bi se na službenike državnih organa samo do donošenja republičkih zakona. Izuzetak bi bile one službe koje vrše poslove od interesa za cijelu zemlju.

Organizacija savezne uprave Prijedlog zakona o provođenju Ustava sadrži i odredbe kojima se nazivi saveznih organa i organizacija usklađuju s odredbama Ustava.

Dosadašnji državni sekretarijati za vanjske poslove i za poslovne narodne obrane nastavit će rad kao državni sekretarijati.

Državni sekretarijati za unutrašnje poslove, za financije i za vanjsku trgovinu i svi postojeći sekretarijati Saveznog izvršnog vijeća nastavit će rad kao savezni sekretarijati.

Osnovat će se i komitet za turizam, o čemu je već donesen zakon.

Savjet za naučni rad nosit će naziv Savjet za koordinaciju naučnog istraživanja, a osnovat će se i Savjet za pitanja iseljnika.

Prema prijedlogu, ukinuli bi se sekretarijat Savjeta narodne obrane i Uprava za invalidska i boračka pitanja, a njihove poslove preuzet će nadležni savezni organi.

Savezno izvršno vijeće dobilo bi ovlaštenje, da do imenovanja saveznih funkcionera od strane nove skupštine, može razrješavati sadašnje i imenovati nove savezne državne sekretare, savezne sekretare i druge funkcionere koje po Ustavu imenuje skupština.

Time bi se omogućilo da se kadrovske promjene u saveznim organima uprave, koje se pokažu neophodnim, izvrše prije izbora nove skupštine.

Predviđa se također, da se rok i uvjeti za skraćivanje radnog tjedna odrede saveznim zakonom jer je za provođenje odredbe Ustava o najdužem radnom vremenu od 42 sata tjedno potrebno izvršiti opsežnije pripreme.

Općinska skupština-osnova novog izbornog sistema

Među zakonskim prijedlozima koje je Ustavna komisija Savezne narodne skupštine ovih dana pripremala i koji će biti usvojeni istovremeno kad i Prijedlog novog ustava, nalazi se i Prijedlog zakona o izboru saveznih poslanika. Ovim zakonskim prijedlogom detaljnije se razrađuju i konkretiziraju osnovni principi izbornog sistema koji su utvrđeni u prijedlogu novog ustava.

U skladu s ustavnim načelom, da se poslanici za Saveznu skupštinu biraju po delegatskom sistemu, općinska skupština u ovom zakonskom prijedlogu tretira se kao osnova čitavog izbornog sistema, pa prema tome kao i osnova za novu Saveznu skupštinu. U skladu sa delegatskim sistemom poslanike za vijeća radnih zajednica: Privredno, Prosvjetno - kulturno, Socijalno - zdravstveno i Organizaciono - političko bira

konačno općinska skupština odnosno, skupštine dviju ili više općina. Međutim, s obzirom, na posebnu ulogu i nadležnost Saveznog vijeća i potrebu da se u izboru poslanika za to vijeće obezbijedi i neposredan uticaj birača, poslanike za ovo vijeće biraju neposredno i građani između kandidata izabranih u je dnoj ili više općinskih skupština.

U pogledu provođenja izbora poslanika za Savezno vijeće ostaju i dalje principi općeg, jednako i neposrednog izbornog prava i tajnosti glasanja za izbor poslanika za sva vijeća.

Kod reguliranja aktivnog i pasivnog biračkog prava predviđeno je da u pojedina vijeća radnih zajednica Savezne skupštine mogu biti birani samo radni ljudi i članovi organa upravljanja u radnim organizacijama i radnim zajednicama odgovarajuće oblasti rada. Pri čemu se,

posebno određuje, da radni ljudi zaposleni u organizacijama koje se bave istraživačkim radom u oblasti privrede odnosno u oblasti zdravstvene i socijalnih službi, mogu biti birani u Privredno odnosno Socijalno-zdravstveno vijeće. Pored toga, predviđa se da u Privredno vijeće mogu biti birani i zemljoradnici — članovi zadruga i zanatlije — članovi komore, a u Prosvjetno - kulturno vijeće i samostalni naučnici, umjetnici i drugi kulturni radnici. I radni ljudi u državnom organu pod određenim uslovima mogu biti birani u odgovarajuće vijeće radnih zajednica.

Za razliku od dosadašnjeg izbornog zakona, kao kandidati zborova birača, odnosno zborova radnih ljudi, smatrali bi se oni kandidati čiju su kandidaturu podržali zborovi većinom glasova koji obuhvataju najmanje jednu petinu svih birača,

odnosno radnih ljudi koji imaju pravo predlaganja kandidata, na području izborne jedinice. A izbornim kandidatom bilo kog vijeća Savezne skupštine smatrat će se onaj koji dobije apsolutnu većinu u općinskoj skupštini, odnosno u svim općinskim skupštinama na području izborne jedinice, dok će izabrani poslanički kandidat za Savezno vijeće morati biti neposredno biran i od strane građana.

Međutim, ako nijedan poslanički kandidat za Savezno vijeće ne dobije apsolutnu većinu u općinskoj skupštini, građani biraju poslanika za to vijeće između dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova, dok se u takvom slučaju za ostala vijeća izbori ponavljaju, a na ponovnom izboru smatrat će se da je izabran onaj kandidat koji dobije najveći broj glasova. Ukoliko se izbor poslanika za Savezno vijeće vrši u dvjema ili u više općinskih skupština, pa ni jedan kandidat ne dobije većinu glasova u svim skupštinama, građani biraju poslanika između kandidata koji su u bilo kojoj općinskoj skupštini sa područja izborne jedinice dobili najveći broj glasova. Međutim, kad se, u takvom slučaju radi o izboru poslanika u koje od vijeća radnih zajednica, predviđa se, da se glasanje ponavlja najviše dva puta. Ako se ni tada ne postigne apsolutna većina, za izabranog kandidata smatrat će se onaj koji je dobio najveći broj glasova u skupštini jedne ili više općina u kojima radi više od polovine ukupnog broja radnih ljudi odgovarajuće oblasti u izbornoj jedinici.

Sedmosatno radno vrijeme

(Nastavak sa 1. strane)

ustavna odredba ostvari u skladu s općim razvitkom u našoj zemlji.

Posebno valja naglasiti da se u političkim i privrednim krugovima ističe kako već sada postoje brojni preduvjeti za ostvarenje tog cilja. Prije svega, stupanj društvenog razvika i dostignuti nivo proizvodnih snaga omogućuju i zahtjevaju da se u našoj zemlji otvori taj proces. Privredni potencijal naše industrije već je izrastao do te mjere da se od postepenog uvođenja kraćeg radnog vremena mogu očekivati ekonomske koristi, osobito ako se uzmu u obzir perspektive i daljnji razvoj proizvodnje i društvenih odnosa.

Uvođenje 42-satnog radnog tjedna moglo bi se — kako se pretpostavlja — u principu riješiti na različite načine: smanjenjem broja radnih sati u danu, u radnom tjednu ili broja radnih tjedana u godini. Prema nekim analizama, na primjer, tamo gdje pretežno rade žene, može se postići veća proizvodnost petodnevnim radnim tjednom, dok se takav efekt ne može postići u poduzećima s većim brojem radnika sa sela.

Ukratko, u nadležnim republičkim i saveznim organima ističe se da proces skraćivanja radnog vremena svaki kolektiv treba da zasniva na izučavanju vlastitih kretanja i pokazatelja, imajući pri tome u vidu da je to veoma složen i osjetljiv proces koji ne zadire samo u život radnog kolektiva i radnika već i komuna, pa i šire zajednice.

Kao što je poznato, Nacrt novog ustava bit će 7. travnja podnesen Saveznoj narodnoj skupštini na konačno usvajanje.

Sjednica Savjeta za prosvjetu u Kninu

U Kninu je održana sjednica Savjeta za prosvjetu kninske općine, na kojoj su, kroz analizu postignutih rezultata tokom prvog polugodišta, razmotreni aktuelni problemi škola na kninskom području.

Savjet je usvojio zaključke i preporučio mjere za otklanjanje slabosti i unapređivanje rada u

osnovnim školama i školama drugog stupnja.

Pored Ilije Simpragè, sekretara Općinskog komiteta SK, Vase Nikolića, predsjednika Općinskog odbora Socijalističkog saveza, sjednici Savjeta su prisustvovali Miro Kuhač, direktor Zavoda za školstvo NO kotara Split, sa pedagoškim savjetnicima Zavoda Ivom Babićem i Milanom Milasom. (m)

Uskoro - bez katastra i zemljišnih knjiga?

IZVRŠNO VIJEĆE SABORA PREDLAŽE DA SE UVEDE NOVA, JEDINSTVENA EVIDENCIJA NEKRETNINA ORGANIZIRANA PO SISTEMU KARTOTEKE

Odbor za unutrašnju politiku Izvršnog vijeća Sabora razradio je prijedlog, koji je već razmotren na sjednici Izvršnog vijeća, prema kojemu se nekretnine ne bi više evidentirale u zemljišnim knjigama kod sudova i u katastrima kao što se to do sada na temelju starih još austro-ugarskih, propisa radilo, već bi se zemljišta i zgrade vodile u jedinstvenim evidencijama organiziranim po sistemu kartoteke.

Evidencija bi se ustanovljavala u sklopu narodnih odbora općina, a vodili bi je posebni organi. Predviđena je, također, mogućnost da dvije ili više općina, tamo gdje to bude potrebno, osnuju zajedničku evidenciju.

Vođenje evidencije po sistemu kartoteke predviđeno je posebno za zemljišta, a posebno za zgrade. Za jednog korisnika nekretnine podaci bi se u načelu evidentirali objedinjeno u jednom kartotečnom listu, a upisivali bi se na temelju provjerenog stvarnog stanja, javnih isprava, odluka i drugih akata ovlaštenih organa.

Predloženi Nacrt osnovnih načela za evidenciju nekretnina predviđa da se u kartoteke unose slijedeći podaci: za nekretnine društvenog vlasništva — podaci o nosiocu prava posjeda, raspolaganja, korištenja i drugim sličnim pravima ili ograničenjima, a za nekretnine u građanskom vlasništvu upisivali bi se — podaci o nosiocu prava posjeda i ograničenja, a na zahtjev i o pravu vlasništva.

Interesantno je spomenuti da je u Nacrtu osnovnih načela kao temelj evidencije predviđeno pravo poštenog (savjesnog) posjeda. Smatra se, naime, da je poštenu posjed takav stvarni odnos čiji je sadržaj držanje i korištenje stvari ili prava, da on ujedno

predstavlja i pravni odnos koji je zaštićen pravom i sankcijama i da će evidentiranje na temelju poštenog posjeda značiti da evidencija ima deklaratorni, a ne konstitutivni karakter.

Vjeruje se da će uvođenje nove evidencije nekretnina predstavljati značajan novost i u tehničkom i u društvenom pogledu. Dosadašnji način evidentiranja nekretnina, kao što je poznato, nije pokazivao stvarno stanje na terenu, a u suštini on je odraz preživjelih kapitalističkih odnosa. Potrebu za drugačijim načinom evidentiranja zemljišta — i zgrada koje se do sada čak niti nisu evidentirale, uvjetovali su bitno drugačiji društveno-svojnijski odnosi i u vezi s njima nastanak i razvoj adekvatnih prava upravljanja, korištenja, raspolaganja, prava građenja, stambenog prava, prava vlasništva na dijelovima zgrada prava iz kooperacije i slično.

Sistem evidencije u obliku kartoteke već se na primjer, provodi u Engleskoj, a modernije sisteme usvojile su SAD, Australija, Kanada i druge zemlje.

Nacrt osnovnih načela za evidenciju nekretnina Izvršno vijeće Sabora uputit će kao prijedlog Saveznom izvršnom vijeću, budući da donošenje osnovnih propisa iz te oblasti spada u nadležnost Federacije.

Ukoliko Savezno izvršno vijeće prihvati ovaj prijedlog, u nekim komunama u Hrvatskoj vjerojatno će biti proveden prethodni postupak za uvođenje novog sistema evidentiranja da bi se na taj način došlo do iskustava koja bi mogla poslužiti za njegovo usavršavanje.

I. L.

U našem kotaru 5 izbornih jedinica

Saveznoj narodnoj skupštini dostavljen je prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor saveznih poslanika. To je posljednji zakonski prijedlog koji je upućen Skupštini i koji će, zajedno s novim ustavom i drugim zakonima, biti razmatran na skupštinskim sjednicama zakazanim za 7. travnja.

Zakon na teritoriju Jugoslavije predviđa 120 izbornih jedinica u kojima će za svako vijeće Savezne skupštine biti biran po jedan poslanik. Isto tako utvrđeno je i koje općine ulaze u sastav svake izborne jedinice.

Izborne jedinice utvrđene su na osnovu podataka općeg popisa stanovništva od 31. ožujka 1961. godine. Broj saveznih poslanika koji se bira u svakoj republici određen je u skladu s normom da se jedan poslanik bira za isti broj stanovnika. Po prijedlogu, jedan poslanik birat će se na 158.000 stanovnika.

SMOTRA OMLADINSKIH RADNIH BRIGADA

U nedjelju, 31. marta, u Kninu je izvršena smotra omladinskih radnih brigada, koje će od 1. aprila sudjelovati u raznim lokalnim akcijama u gradu. Prema planu štaba za lokalne radne akcije, omladina Knina sudjelovat će na radovima oko uređenja prostora uz obalu Krke, izgradnji sportskih objekata, opravi puta za kninsku tvrđavu i drugim. (m)

Na teritoriju kotara Split bit će pet izbornih jedinica i to (brojke označuju redoslijed izbornih jedinica donešen u Zakonu):

40. izborna jedinica Dubrovnik (općina Dubrovnik, Kor-

čula, Lastovo, Makarska, Met-

ković i Vrgorac).

41. izborna jedinica Sinj (općine Imotski, Omiš, Sinj i

Trogir),

42. izborna jedinica Split, (općine Benkovac, Biograd,

općine Brač, Hvar, Split i Obrovac i Zadar).

43. izborna jedinica Šibenik

(općine Drniš, Knin, i Šibe-

nik),

44. izborna jedinica Zadar

(općine Benkovac, Biograd,

općine Brač, Hvar, Split i Obrovac i Zadar).

Ovih dana u zemlji

Nacrt ustava pred Skupštinom

Ovaj tjedan bio je veoma bogat značajnim događajima. Republičke ustavne komisije u svojile su nacrt ustava i dostavile ih skupštinama. Ustavna komisija Savezne narodne skupštine također je dostavila Nacrt ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i o njemu će Savezna narodna skupština raspravljati 7. travnja. Saveznoj narodnoj skupštini dostavljen je i prijedlog Zakona o provođenju ustava. Taj prijedlog regulira četiri osnovne grupe problema: stupanje na snagu i primjenu odredaba ustava, formiranje organa federacije po novom ustavu i način funkcioniranja postojećih saveznih organa do izbora i konstituiranja Savezne skupštine, zatim usklađivanje postojećeg saveznog zakonodavstva s ustavom, i konačno — prilagodavanje organizacije Savezne uprave s odredbama ustava. Predsjednik Republike, Savezno izvršno vijeće i savezni organi uprave, kao i predsjednik, potpredsjednici i sekretari Skupštine nastavit će rad do izbora novih organa federacije.

Ovlastilo bi se Savezno izvršno vijeće da do konstituiranja nove skupštine može poduzimati mjere koje budu neodgovorne radi osiguranja stabilnosti privrede, izvršavanja saveznog društvenog plana i budžeta.

Prijedlog izbornog zakona još nije dostavljen skupštini, ali su već poznati osnovni principi izbornog sistema. Savezni i republički poslanici samoupravnih vijeća birat će se po čistom delegatskom sistemu, to jest od općinskih vijeća. Kod izbora poslanika Saveznog i Republičkog vijeća doći će do izražaja i delegatski i neposredni izborni sistem. Prvu fazu tog sistema predstavlja kandidiranje na zborovima birača. Kandidatom može postati građanin kojeg podrži najmanje jedna petina birača. Druga faza bit će izbor kandidata u općinskoj, odnosno općinskim skupštinama, a treća — neposredno glasanje birača.

Zakon o privatnom zanatstvu

Savezna narodna skupština usvojila je ovog tjedna izvještaj o radu Saveznog izvršnog vijeća u prošloj godini i oko 20 novih zakonskih propisa.

Novi Zakon o privatnom zanatstvu, što ga je skupština usvojila, polazi od postavki prijedloga novog ustava. On omogućuje privatnim obrtnicima da u okviru odredbi kojima je svrha sprečavanje eksploatairanja tuđe radne snage, nađu odgovarajuće mjesto u našem društvu. Bitna je novina Zakona da se obrtnicima

omogućava da slobodno u svom, a i u društvenom interesu, neposrednije surađuju i direktno se uključe u društveni sektor privrede.

Skupština je donijela i Odluku o osnivanju Komiteta za turizam. Novi Komitet imat će zadatak da usmjerava i usklađuje aktivnost svih faktora u turizmu, kako bi se povoljni uvjeti kojima naša zemlja raspolaže što bolje iskoristili za razvoj i inozemnog i domaćeg turizma.

Skupština je usvojila i propise o stručnim nazivima i akademskim stupnjevima, o izmjenama u carinskom zakonu, o produženju mandata radničkih i zadruginskih savjeta za godinu dana, o udruživanju u privredi, o izmjenama u Zakonu o ratnim invalidima, u Zakonu o elektroprivredi, o zdravstvenom osiguranju poljoprivrednika, te donijela preporuku Saveznom izvršnom vijeću o stanju u ugljenokopima.

Zasjedanje Sabora

Ovog je tjedna i Sabor Hrvatske usvojio izvještaj o prošlogodišnjem radu Republičkog izvršnog vijeća. U ekspoziciji koji je tom prilikom podnio predsjednik Izvršnog vijeća Sabora Zvonko Brkić naglasio je da su za prošlu godinu bila karakteristična veoma snažna nastojanja da se uklone smetnje usporenog rasta privredne aktivnosti i da su ta nastojanja bila uspješna. Vrlo je pozitivno što su radne organizacije zauzele čvrst kurs da poboljšaju proizvodnju i bolje iskoriste unutrašnje rezerve. Više mjera koje su poduzimane da bi se otklonili nedostaci pridonijele su jačanju jedinstvenosti privrednog sistema i samoupravljanja.

Zvonko Brkić govorio je i o brojnim neposrednim zadacima, te između ostalog istakao da opća potrošnja i budžeti traže rješenja koja će odgovarati cijelom društveno-ekonomskom sistemu. U drugom dijelu ekspozice Zvonko Brkić iznio je karakteristike daljnje izgradnje vlasti u našem komunalnom sistemu u skladu s načelima novog ustava.

Sabor je na ovom zasjedanju prihvatio zakone o zdravstvenom osiguranju poljoprivrednika, o radnim odnosima radnika na radu kod kuće i o fondu za unapređenje kinematografije. Prihvaćene su i odluke o stopi doprinosa od poljoprivrednih prihoda i visini osobnog doprinosa za financiranje osnovnog zdravstvenog osiguranja poljoprivrednih proizvođača za ovu godinu, te o visini i načinu naplate takse za oruđa i predmeta u građanskom vlasništvu. Prihvaćen je i prijedlog zakona o proglašenju Lokruma prirodnim rezervatom.

NESRETNIM SLUČAJEM POGINUO 13-GODIŠNJI DJEČAK

Građani Knina i školska djeca ispratili su do mjesta sahrane na novom groblju tragično preminulog dječaka Miloša Nuradinovića, učenika petog razreda osnovne škole.

Služaj se desio prošle srijede za vrijeme opasne igre dvaju dječaka oružjem. Ne sluteći šta iz toga može nastati uslijedio je nevjeste rukovanje pištoljem i jedan metak je smrtonosno pogodio Nuradinovića. Poslije kratkog vremena, teško povređeni dječak umro je u kninskoj bolnici. Ovaj slučaj potresno je odjeknuo čitavim gradom. (m)

Pronađena pitka voda kod Grebašnice

Ekipa zagrebačkog poduzeća za geofizička istraživanja pronašla je na području Grebašnice pitku vodu. Taj uspjeh je postignut poslije višemjesečnog napornog rada na vrlo teškom terenu. Komisijskim pregledom ustanovljeno je da je pronađena voda dobrog kvaliteta i da će šest bušotina davati dovoljne količine vode za piće.

Mještani Grebašnice su dobrovoljno pružili pomoć kod izgradnje kolskog puta do mjesta istraživačkih radova što je ekipi omogućilo da lakše i brže preveze strojeve i drugi materijal potreban za bušenje.

Uskoro će članovi ekipe postaviti hidrološka istraživanja na području sela Primoštena. T. Skornja

Za poseban Zakon o organizaciji službe pravne pomoći građanima

U posljednje vrijeme mnogo se pisalo u štampi o advokaturi i o službi pravne pomoći građanima, pošto se upravo sada radi na nekim pripremama u vezi reorganizacije navedenih službi. Poznavajući iz prakse obje navedene ustanove, iznosimo ovo naše mišljenje, s namjerom da eventualno bolje razjasnimo izvjesna pitanja i ukažemo na neke stvari koje će biti od interesa, a možda i od koristi.

Služba pravne pomoći građanima dobro je primljena kod naroda. Ona je našim građanima pristupačnija od advokata. Advokati nerado primaju predmete građana iz socijalnog osiguranja, radnih i službeničkih odnosa, stambenih odnosa itd. Oni se većinom drže građanskih parnica i krivičnih predmeta na sudovima.

Međutim, najveći dio poslova i problema naših građana leži baš u tim sitnim problemima. Radi toga su naši ljudi bili prisiljeni da lutaju po raznim kancelarijama tražeći pravne upute i pomoć i tako su omotali rad službenika. Da bi se odbila ova »navala stranaka« na razne kancelarije doneseni su propisi o osnivanju pravne pomoći građanima prije nekoliko godina.

Nedostaci ove službe su u sljedećem:

Na prvom mjestu, unutrašnja organizacija ove službe je jako nepotpuna i manjkava. Tako npr. služba pravne pomoći pri jednome kotaru nema nikakve poslovne veze po postojećim propisima sa istim tim službama koje su osnovane pri komunama, niti ta služba ima pravo da nadzire ili da pomaže te službe. Dakle, između njih ne postoji nikakva koordinacija u radu nego je svaka služba prepuštena sama sebi. Kada se uzme u obzir da se u ove službe mahom postavljaju mladi pravnici bez dovoljno prakse i iskustva, onda se može lako pretpostaviti u kakve sve teškoće zapada jedan ovako mladi službenik kao i sama ta služba.

Umjesto toga trebalo bi u novom Zakonu propisati da su ove službe pri kotarima na prvom mjestu dužne da se staraju da se u svim komunama na njihovom teritoriju formiraju službe pravne pomoći, da se te službe obilaze, da im se pruža pomoć, da se nadzire njihov rad i da s njima budu u jednom stalnom kontaktu. To pogotovu s toga što se u ove službe pri kotarima mogu postaviti iskustviji i kvalificiraniji pravnici, koji bi onda na ovaj način prenosili svoja znanja i iskustva na mlade pravnike zaposlene u komunama.

Dapače, ovu bi organizaciju trebalo tako upotpuniti da i ova služba bude organizirana kao na primjer i služba javnog pravobranioštva, to jest da pored kotara i kotara ova služba bude organizirana i kod svake republike kao republička služba i napokon da postoji i savezna služba koja će objedinjavati sve ove službe u svim republikama i davati im potrebna uputstva, obilaziti ih povremeno, održavati po potrebi s njima radne sastanke itd.

Osim ovoga ova služba po sadašnjoj praksi nije samostalna nego je uklopljena u odjeljenje za opću upravu političko-teritorijalnih jedinica, te je na taj način potčinjena službi opće uprave odnosno načelnicima ovih odjeljenja.

Mišljenja smo da je i ovo nepravilno. Ova služba trebala bi biti potpuno samostalna, jedino što bi bila pod nadzorom predsjednika i sekretara navedenih političko-teritorijalnih jedinica, tj. kotara i kotara i to više u administrativnom pogledu. U Sloveniji npr. sada službu pravne pomoći građanima vrše u kotarskim mjestima posebne ustanove sa samostalnim financiranjem, takozvane »Pravne pisarne«, koje u nekom pogledu stoje pod nadzorom narodnih odbora kotara i koje ovi i financijski nekada pomažu. Međutim, službenici ovih pravnih pisarna ne tretiraju se kao javni službenici nego imaju status advokata.

Ove su pisarne inače potpuno odvojene od narodnih odbora kako u administrativnom tako i u prostornom pogledu tj. imaju svoje posebne kancelarije izvan zgrade gdje su smješteni narodni odbori.

saradnike pravosudnih ustanova kao na primjer sudije, javne pomoćnike itd., a ne kao službenike organa državne uprave kakvim se danas oni smatraju i jesu, jer bi ih to stimuliralo da više dolaze u ovu službu pogotovu kada bi se njihova mjesečna primanja izjednačila sa primanjima navedenih stručnih saradnika. Tada pravnici ne bi išli toliko u privredne organizacije i u advokaturu nego bi rado dolazili i u ovu službu.

Mišljenja smo, da bi jedan veliki broj advokata vrlo rado prešao iz advokature u ovu službu, naravno na principu potpune dobrovoljnosti, kada bi se ona ovako reorganizirala, pošto u biti ne bi promijenili svoj posao a imali bi po propisima socijalnog osiguranja bolje uvjete ličnoga osiguranja. Jedino bi neki pojedinci — advokati željeli da ostanu u svojim kancelarijama.

To bi znatno ojačalo stručni kadar u službi pravne pomoći, koja se bez toga ne može ni realizirati.

Na koncu napominjemo, da do sada o službi pravne pomoći imade nekoliko propisa i to u Zakonu o organizaciji uprave u narodnim odborima (svaka 2 do 3 člana) koji je donesen prije nekoliko godina. Mišljenja smo da bi se o organizaciji ove službe trebao donijeti jedan poseban Zakon u kojem bi se detaljnije i preciznije propisala cjelokupna organizacija ove službe kao i rad u njoj, a u kome bi se eventualno prihvatile gore navedene sugestije koje smo iznijeli u ovome napisu na osnovu naše dosadašnje prakse i stečenog iskustva o ovoj službi.

Na ovaj način, uvjereni smo da bi se riješila dva teška problema a to je problem reorganizacije advokature i službe pravne pomoći.

Naime, ako se temeljito riješi reorganizacija službe pravne pomoći i ista stavi na zdrave i sigurne temelje, s time bi se istovremeno riješilo i problem advokature, na taj način što bi jedan veliki broj advokata vrlo rado prešao iz advokature u ovu službu a iz razloga kojeg smo ranije naveli. Ostali bi jedino pojedinci, većinom stariji advokati, u svojim kancelarijama koji bi također bili od koristi i potrebe.

Svako drugo reformiranje privatne advokature, kao npr. stvaranje nekih advokatskih za jedinica ili zadruga, naišlo bi na čitav niz poteškoća kako u tehničkom pogledu (naročito zbog nedostatka prikladnih i odgovarajućih zajedničkih prostorija koje bi se morale dati na raspolaganje, jer svaki bi advokat trebao imati posebnu sobu, posebna kancelarija za upis, posebna za pisarnice, za stranke itd. (tako i u svakom drugom pogledu). M. P.

Vitomir Gradiška

NOB 1943.

14

5. travnja:

Izdajnik Viktor Vlahov, kao dobar poznavalac terena i skloništa, doveo je fašiste bataljona »Toscano« i pripadnike 4. i 5. anti-komunističke bande iz Vodica na teren Srime. U jednom skloništu otkriveni su izbjeglice iz Srime Paškov Blaž i Čular Marko, koji su na licu mjesta strijeljani. U drugom skloništu otkriven je Učić Ivan sa dvoje malodobne djece, kojima je bio pošteđen život.

U toku dana Vlahov je prokazao mnoga skloništa partizana na Srimi iz kojih je izvuкао razni materijal, a u prvom redu artikije ishrane. Tog i narednih dana banda i Talijani ruše sve čemere po Srimi.

Kolona talijanske vojske divizije »Eugenio Savoia«, iz pravca Perkovića, upada u sela Mravnice, Boraju, Podine i Vrsno, dok druga kolona iz pravca Sibenika, preko Jačtovca, upada u Grebašticu pa pljačkaju i pale seljačke kuće. Iz pomenutih sela tom prilikom Talijani odvedu 247 ljudi u koncentracijski logor Zlarin.

Talijani odvedu u koncentracijski logor na Molat 12 dezertera iz Skradina i 15 iz Bićuna.

Velike snage okupatorske vojske otpočele su raciju u zoni Planke između Marine i Rogoznice. Cilj je bio onemogućiti muškarce sposobne za borbu da idu u partizane, a ostale nepoćudne stanovnike zone raseliti sa tog dijela morske obale, kako ne bi mogli biti u ruci eventualnom iskrcavanju Saveznika u toj zoni, gdje se tako često pojavljuju njihove podmornice.

Prvog dana racije uhapšeno je 226 muškaraca i odvedeno u koncentracijski logor na otok Zlarin.

U toku je jaka partizanska ofenziva sjeverno od Knina uz upotrebu artiljerije. Borbe se vode istočno od Pađena kod Stare Straže, na Veljuni i Crnoj Glavici koju drže četnici. Talijanska avijacija usporava napade partizana.

6. travnja:

Oko podne u Pirovcu su strijeljani kao taoci rodoljubi iz Betine: Kapov Ljubo pok. Marka Slađić Ante pok. Sime i to zbog ubijene talijanske špijunke Matešić Matije iz Dazline. Strijeljanju su morali prisustvovati svi mještani.

Na polju u Makirini blizu Tijesna pronađen je leš ubijene talijanske špijunke Anz Burandije iz Dazline.

Odredi talijanske vojske koji su operirali u Grebašticu i drugim okolnim selima, prebacili su se na sektor Primoštena i Rogoznice gdje vrše masovan teror i pljačku stanovništva. Talijani tom prilikom odvedu u koncentracijski logor na Zlarinu 186 odraslih muškaraca.

Poručnik Gaetano, vodnik karabinijerskog voda u Skradinu strijelja rodoljube Milicu Ostoju i Miloša Bijelića rodom iz Bribira.

Na sektoru Planke još traje racija. U livačeno je 227 odraslih muškaraca i odvedeno u koncentracijski logor na otok Zlarinu.

Poslije Pađena partizani su zauzeli Staru Stražu, odakle su se četnici, zajedno sa okupatorom, zatvorili u žicu u Knin.

7. travnja:

Sedma antikomunistička banda sa sjedištem u Čistoj Maloj vrši pretres vodičkog terena pa je u rejonu zapadno od Kovče naišla na tri partizana koji su davali otpor dok je bilo municije. Tada su Sladoljev Čeno i Španja Ante, dok je zarobljen, a zatim strijeljan Macukat Ante pok. Ive svi iz Vodica. Tada su banditi došli do jedine puške s kojom se borio pok. Ante Španja.

Talijansko javno tužilaštvo u Sibeniku javlja Prefekturi u Zadru o neprijateljskom radu službenika u sibenskom zatvoru, pa kaže da su ključari: Junaković Stipe, Juras Ante, Bulović Božo i Ungaro Vladimir već stavljeni na raspolaganje sudu, jer na njihovo mjesto dolaze novi ključari iz Italije, da Josu Guberina već vrši primopredaju, dok će ključarice Zrnčević i Čelić biti stavljene na raspolaganje sudu.

Prilikom racije u zoni Planke, koja tako još traje, uhapšeno je 57 muškaraca koji su odvedeni u koncentracijski logor Zlarin Stab XVIII armijskog korpusa predviđa sve muškarce uhvaćene u zoni Planke i Dalmatinske zagore staviti na raspolaganje Intendaturi korpusa s odredištem na otoku Rabu.

8. travnja:

U toku noći uslijedila je akcija Bukovičkog odreda na kuću glavara u selu Plastovu, odakle su bili dignuti prehrambeni artikli dobiveni za provizaciju.

Odredi talijanskih vojnika, koji su u raciji doprli do rogozničkih zaselaka, uhvatili su 68 muškaraca, koje su odveli u zlarinski koncentracijski logor.

Talijanskim vlastima u Vodicama preda le su se dvije žene koje su bile kod partizana. Jedna je iz Vodica, a druga iz Prvića.

U toku je akcija čišćenja u zoni Planke. Još 403 muškarca sposobna za oružje odvedeno je u zlarinski logor, dok je jedan ubijen na bijegu.

Iz koncentracionog logora na otoku Zlarinu kreće prvi transport interniraca na prisilni rad u Italiju. U tom transportu ima 104 rodoljuba iz Konjevratu, Danila i drugih mjesta naše općine.

9. travnja:

Prema talijanskom izvještaju u velikoj raciji na sektoru između Primoštena i Trogira gdje su se sjedinile jedinice dviju neprijateljskih divizija (»Eugenio Savoia« iz Sibenika i »Bergamo« iz Splita) kod zaseoka Svinjci Talijani su naišli na jedno sklonište u kom je bilo osam partizana, a među njima i tri žene. Oni su davali otpor pucajući iz skloništa. Talijani su ih bacili u plamen žive spalili.

Karabinijerima u Šepurini bilo je objavljeno da se na otoku Tijatu nalaze partizani. Na taj otok uslijedila je racija mornaričkih odreda iz Sibenika koji su sa tri lađe blokirali otok i na nj izvršili desant. U vrijeme nalazilo se na tom otoku pet partizana i to: Maras Krešo i Lasan Ante iz Vodica, koji su se zajedno sa Cukrov Antom iz Šepurine prebacili u jednoj jezerskoj gajeti da bi izbjegli raciju na vodičkom terenu. Naknadno su na Tijat stigla dva partizana sa Srime i to Učić Vlade i Vlahov Firo, koji su po dogovoru sa sekretarom Općinskog komiteta Zlarin Gradiška Vitomir, pošto su njega iskrcali na Prvić, prosljedili na Tijat. Talijani su u jednom skloništu pronašli Lasan Antu i Maras Krešu, koji su neprijatelju davali otpor, ali su na kraju bili svladani i u skloništu ubijeni. Tog istog dana Talijani su pronašli Vlahov Fira, kome su pošteđili život, jer im se ponudio za prokazivača i vodiča po terenu Srime. Cukrov Ante i Učić Vlade ostali su tog dana neotkriveni, ali su se zato nakon dva dana dobrovoljno prijavili karabinijerima u Šepurini. Narednih dana svu trojicu predanih partizana iz Šepurine Talijani su koristili kao vodiče u raciji po Srimi, a Cukrova posebno kao prokazivača aktivista NOP.

Odredi konjanika u Skradinu i vaćanska banda poduzeli su raciju na sektoru skradinske općine, pa su ubili Skrobonja Tomu i Lalić Ružicu iz Bratiškovaca, te Vujića Filipa iz skradinskog Gračaca, koga je na promašaj vojnika ubio sam poručnik karabinijera Gaetano. Ova akcija Talijana i bande uslijedila je kao odgovor na odvođenje bandita Gaica Obrada iz Vaćanske bande, koga su likvidirali partizani.

Karabinijeri i IV antikomunistička banda iz Vodica izvršili su raciju na sektor Tribunja i Sovlje. Tom prigodom ubijen je partizan Grubelić Jere pok. Nike, a zarobljeni su Stipančić Ive Ante i Grubelić Ive Ivan.

Usput su Talijani i banditi pomoću domaćih špijuna kod Sovlje pronašli nekoliko partizanskih skloništa i u njima znatne količine materijala.

Još traje racija na sektoru Planke. Odvedeno je još 525 odraslih muškaraca u zlarinski logor. Talijani vrše masovnu pljačku osobito stoke i živežnih namirnica. Pri tom pale mnogo kuća, pod izgovorom da su skladišta eksploziva.

10. travnja:

U Pirovcu na obali, Talijani pred čitavim stanovništvom sela, koje su na silu doveli, strijeljaju dva taoca iz Dazline i to Mujić Stanislava Ivina i Spadina Nikolu pok. Ute za osvetu zbog ubijene špijunke Bunardija Ane. Na stratište prije strijeljanja doveden je svećenik radi ispovijedi, a potom je Spadina napravio oporuku.

Vaćanska antikomunistička banda u raciji na sektoru Bribira strijeljala je Bijelić Miloša zvanog Vilsona iz Bribira i Ostoju Miliju, na denunciju da su pomagači NOP-a.

Još je u toku operacija čišćenja zone Planke. Na redu su sela Sevid i Vrsine. Uhaćeno je i odvedeno u koncentracijski logor na Zlarinu još 39 sposobnih muškaraca.

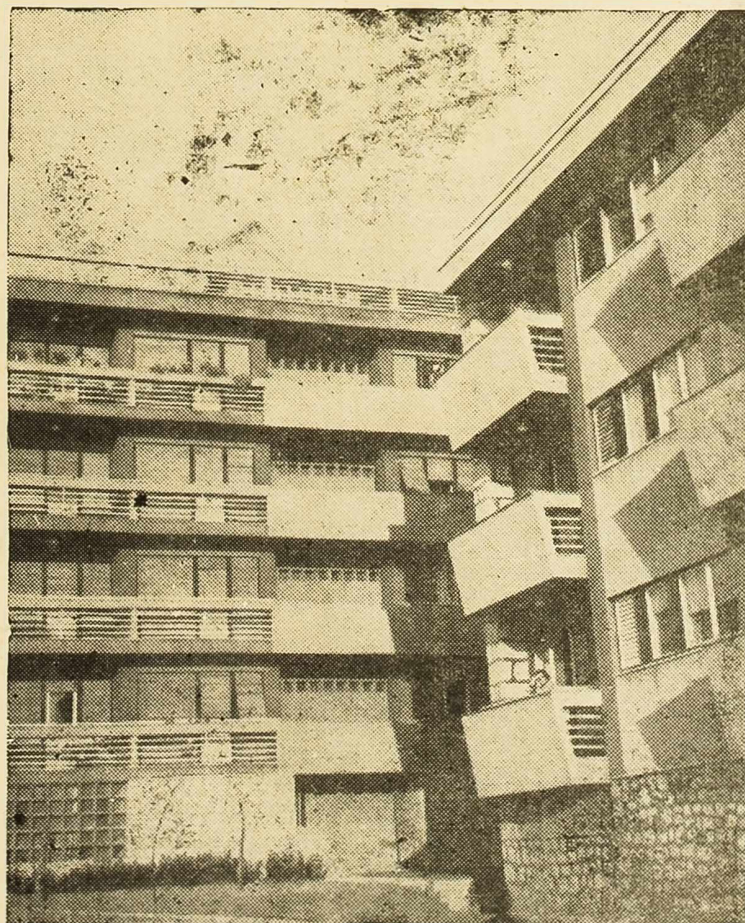
Umiru prve žrtve gladi i torture u novom logoru na otoku Zlarinu i to Burazer Mate iz Boraje i Sarić Ante iz Suhog Doca.

11. travnja:

Završene su operacije čišćenja u zoni Planke. Uku, no je odvedeno u zlarinski logor 2.089 odraslih muškaraca. U završnim operacijama učestvovali su i talijanski mornarički odredi, koji su sekvistrali 55 lađa, a dvije zapalili.

Oko 17 sati svojevrijolno su se predali u Vodicama komandi bataljona »Toscano« dva vodička partizana bez oružja, koji su bili u ilegalnosti od veljače 43.

(Nastavit će se)

Stambene zgrade u Šibeniku

Uz 50-godišnjicu rođenja i 20-godišnjicu smrti

Prije pedeset godina, 21. marta 1963. rodio se u Lukovdolu, u Gorskom kotaru, veliki jugoslavenski pjesnik Ivan Goran Kovačić, koji je tragično izgubio život prije dvadeset godina, krajem juna 1943.

Njegova veličanstvena poema »Jama« ostala je i kao potresno svjedočanstvo o strašnim i stravičnim danima i kao veliko umjetničko ostvarenje iz narodnooslobodilačke borbe. Ovu poemu Goran je napisao odmah nakon odlaska iz Zagreba u partizane. Na svečanoj akademiji priređenoj u Bihaću, 5. januara 1943. u čast pjesnika Vladimira Nazora, Ivan Goran Kovačić je između ostalog rekao: »Sjediti između zagrebačkih zidova, hodati kraj ustaških lješinara i slušati svakoga dana užase, koji zvuče kao priča iz tisuću i jedne strašne noći, bila je naša sudbina. Jedna od tih strahota o stotinama nevinih leševa, koji plove našim rijekama postala je mojom pjesmom.«

To je čuvena Goranova pjesma »Leševi putuju« koja je prvi nagovještaj »Jame«.

Goran je, dakle, »Jamu« već doživljavao u danima od 1941. do tri dana prije Nove godine 1943. kada je umakao iz Zagreba i preko Kupe s Nazorom prešao na slobodni teritorij. Čim je zakoračio i vidio »do temelja popaljena sela« i »jame pune zaklane čeljadi«, kako u svom dnevniku svjedoči Nazor, Goran je zamolio starog pjesnika »da pusti njega o svemu tome potanje govoriti«.

I progovorio je stvarajući veliko djelo koje je uzbudilo njegove savremenike, koje će uzbuđivati svaku generaciju, djelo koje je osuda ne samo strašnih ustaških zločina, nego i svih zločina uopće.

X

Odjednom k meni miris paljevine
Vjeter donese s garišta mog sela;
Miris iz kog se sve sjećanje vine:
Sve svadbe, berbe, koja i sjela,
Svi pogrebi, naricaljke, opijela,
Sve što je život sijo i smrt žela.

Gdje je mala sreća, bljesak stakla,
Lastavičje gnijezdo, iz vrtića dah;
Gdje je kucaj zipke što se makla,
I na traku sunca zlatni kućni krah?

Gdje je vretena zuj, miris hljeba,
Što s domaćim šturkom slavi život blag;
Gdje su okna s komadićkom neba,
Tiha škripa vrata, sveti kućni prag?

Gdje je zvonce goveda iz štale,
Što, ko s daljine, zvuk mu kroz star pod
U san kapne; dok zvižde pale
Stoljeća mira nad sela nam i rod.

Nigdje plača. Smijeha. Kletve. Pjesme.
Mjesec, putujući, na garišta sja:
Ugasnuo s dola dalek jecaj česme,
Crni se na putu lešina od psa . . .

Zar ima mjesto bolesti i muka
Gdje trpi, pati, strada čovjek živ?
Zar ima mjesto gdje udara ruka,
I živi s onim koji ti je kriv?

Zar ima mjesto gdje još vrište djeca,
Gdje ima otac kćerku, majku sin?
Zar ima mjesto gdje ti sestra jeca,
I brat joj stavlja mrtvoj na grud krin?

Zar ima mjesto gdje prozorsko cvijeće
Rubi još radost i taži još bol?
Zar ima većeg bogatstva i sreće
Nego što su škrinja i klupa i stol?

SKOLSKI ODBORI PODNIJELI IZVJEŠTAJE NA ZBORU BIRACA

U Kninu je održan zbor birača na kojemu su podnijeli izvještaje školski odbori Osnovne škole, škole učenika u privredi, Poljoprivredne škole, Dječjeg zabavišta i Gimnazije.

Nakon rasprave o radu škola i školskih odbora i raznim pitanjima iz oblasti odgoja i o-

brazovanja, data je razrješnica dosadašnjim školskim odborima čiji je dvogodišnji mandat istekao. Zbor birača je zatim, iz svojih redova, izabrao određeni broj članova za nove školske odbore.

Ivan Goran Kovačić

Iz šume, s rikom gora, prasak muko
Zatutnji. Za njim tanad raspršeno
Ciknu, ko djeca njegovu. Pijuku
Nada mnom zvuk visoko, izgubljeno.
Bitka se bije. Osvetnik se javlja!
Osvijetli me radost snažna poput zdravlja.

Planu u srcu sva ognjišta rodna,
Osvetom buknu krvi prolivene
Svaka mi žila, i ko usred podna
Sunca Slobode razbi sve mi sjene.
Držeć se smjera garišnoga dima,
Jurnuh, poletjeh k vašim pucnjevima.

Tu ste me našli ležati na strani.
Braćo rođena, neznanj junaci,
Pjevali ste, i ko kad se dani,
Siroka svjetlost, ko božji zraci,
Okupala me. Rekoh: zar su snovi?
Tko je to pjevao? Tko mi rane povi?

Očutjeh na čelu meku ruku žene;
Sladak glas začuh: »Partizani, družel!
Počivaj! Muke su ti osvećene!
Ruke se moje prema glasu pruže,
Bez riječi, i dosegnuh nježno lice,
Kosu i pušku, bombu vidarice.

Zajedno sam i još i sad plačem
Jedino grlom, jer očiju nemam,
Jedino srcem, jer su suze mačem
Krvničkim tekle zadnji puta. Nemam
Zjenje da vas vidim i nemam moći,
A htio bih, tugo! — s vama u boj poći.

Tko ste? Odakle? Ne znam, al se grijem
Na vašem svijetlu. Pjevajte. Jer čujem
Da sad tek živim, makar možda mrijem.
Svetu Slobodu i Osvetu slutim . . .
Vaša mi pjesma vraća svijetlo oka,
Ko narod silna, ko sunce visoka.

Izvedba „Ljubovnika“ u Narodnom kazalištu Publika je bila zadovoljna

Prošle nedjelje bila je na redu još jedna premijerna izvedba šibenskog Narodnog kazališta. Pred prepunim gledalištem prikazana je komedija »Ljubovnici« nepoznatog dalmatinskog pisca.

U svojoj raspravi »Hrvatska drama 1840.« M. Komba je, između ostalog napisao: »Kao u komediji dell'arte, tako i u našoj žive dalje standardizovane teme i tipovi renesansne komedije. To je redovno komedija ljubavnih zapleta, iz kojih mladi ljubavnici izlaze kao dobitnici, dok smiješni doktori s latinskim citatima i drugi zaljubljeni stari postaju žrtve slugu i njihovih neslanih šala, a to su najčešće različite noćne scene ili uvlačenja u kuće u tuđim odjelima, pri čemu dolazi do kojekakvih zabuna i sukoba. Sve to daje komediji lakrdijski ton, katkad pojačan nepristojnim aluzijama i gestama, pa čak i izrazima. Po tom je lakrdijskom tonu i po bufonarijama, koje su glumcu davale prilike da gledaocima nagne na smijeh efektima vanjskog komizma, makar i nepovezanog s radnjom, ova naša komedija također srodna komediji dell'arte, u kojoj se, kako je rečeno, ogleda shvaćanje dokonog društva sedamnaestog stoljeća, prema kojemu se zadaća kazališta ne sastoji toliko u tom, da odrazi socijalnu stvarnost i djeluje u pravcu njezine izmjene, koliko u tom da gledaoca zabavi demonstracijom blistavog formalnog majstorstva glumca.«

Mislimo da je s tim riječima Komba dovoljno i u pravoj mjeri izrekao i značajke komedije »Ljubovnici«, čiji je rukopis pronašao Dr Petar Karlič u državnom arhivu u Zagrebu početkom 1917. godine, kamo je dospio sa zbirkom koja je kupljena od conta Fanfogne-Garagnina i Trogira.

»Ljubovnik« je na scenu Narodnog kazališta u Šibeniku postavio eminentni zagrebački redatelj Bogdan Jerković. Njegova režija uspjela je izvući iz komada najviše što se moglo, te se i zbog toga može dobrano kazati da je bila uspješna, značajka i vrijedna.

Od izvođača, koji su se bez sumnje trsili da predstava bude što kvalitetnija, treba izdvojiti Josipa Vikarija, koji je s ulogom Lovre Kalebića proslavio tridesetu godišnjicu svog umjetničkog rada. Te večeri Vikario je svog Lovru, nemoćnog, ali inače moranog starca donio zaista upečatljivo i značajki.

Proslavljen jubilej Josipa Vikarija

Prošle nedjelje svečano je proslavljena trideseta godišnjica umjetničkog rada Josipa Vikarija, dugogodišnjeg člana ansambla Narodnog kazališta u Šibeniku.

U nedjelju prije podne u predvorju Narodnog kazališta priređen je povodom te obljetnice svečani prijem. Prijemu je prisustvovao velik broj političkih, kulturnih i javnih radnika Šibenika, a čestitanja su izvršili mnogobrojni građani, koji su i na taj način odali priznanje drugu Josipu Vikariju za njegov dugogodišnji rad. Pored čestitka od raznih ustanova, društava i udruženja slavjenik je primio priznanje i od nekoliko radnih organizacija našega grada, čije je dramske družine duugo godina veoma uspješno vodio.

Tom prilikom otvorena je i izložba fotosa iz komada i filmova u kojima je Josip Vikario igrao. Građani su s interesom razgledali izložene eksponate.

Navečer, prije izvedbe komedije »Ljubovnici« u kojoj je Vikario igrao ulogu Lovre Kalebića, također je priređena mala svečanost. Slavjeniku je prvi čestitao prof. Ivo Livaković, predsjednik Savjeta za kulturu NO šibenske komune, a poslije njega biranim riječima slavjenika je pozdravio Albert Druiter, u ime radnog kolektiva Narodnog kazališta u Šibeniku. Pored toga pročitani su i neki od velikog broja telegrama što ih je Josip Vikario primio u povodu proslave svog jubileja.

Iako je uskočio u ulogu, gotovo pred samu premijeru, Milenko Vesnić je uspio da svoju interpretaciju najmlađeg »Ljubovnika« Fabricia Pisoglavica doneće temperamentno, sa puno osjećaja za mjeru.

Vrijedan je bio i Dotur Prokupio kojega je tumačio Zlatko Stefanac, pojavno veoma dobro, te je ta uloga jedna od boljih što ih je dao u posljednje vrijeme.

Daleko bi nas odvučilo ako bismo htjeli govoriti o svakom akteru pojedinačno, jer su neki s više, a neki s puno manje uspjeha tumačili uloge. Ograničit

ćemo se, dakle, samo na njihova imena, koja su doprinjela da komedija »Ljubovnici« naiđe ne veoma dobar prijem naše publike. Ostale uloge su tumačili: Ilonka Dognar (Lukrecija), Branko Matić (Proždor), Veska Maričić (Anka), Ante Balin (Intrigalo) i Mirjana Nikolić (Vesela).

Scenografija k.g. Želimira Zagotte doimala se jednostavno, upročeno, uglavnom bila je funkcionalna. To bi se isto moglo reći i za kostime čiji je autor također Zagotta. B.

Mozaik

GOSTOVANJE BEOGRADSKIH PJEVAČA

Dom JNA u Šibeniku kontinuirano organizira razne kulturno-zabavne priredbe. Uskoro će u našem gradu biti upriličeno nekoliko nastupa, od kojih je prvi najavljen za 7. travnja, kada će gostovati grupa beogradskih pjevača, koja će u koncertnoj dvorani Doma dati veće narodnih pjesama i igara. Šibenčani će tom prilikom čuti Veru Pančić, Zoru Drempetić, Milu Lukovića i Himza Polovinu. Muzičku pratnju imat će orkestar Žarka Josipovića, dok će konferansu voditi Slavko Kokić. Pored toga, na programu se nalazi i nekoliko humorističkih tačaka.

DOBRO RADI CENTAR ZA STRANE JEZIKE

Šibensko Radničko sveučilište veoma je razgranalo svoj rad. Pored raznih tečajeva, škola itd. u okviru te institucije već nekoliko godina veoma uspješno djeluje Centar za strane jezike. Najbolji uspjeh, kako se čini, postigla je do sada Magnetafonska škola za engleski jezik, koja radi po najsvremenijim metodama. Međutim, u okviru Centra djeluju i tečajevi za njemački, francuski, talijanski i engleski jezik. Ti tečajevi namijenjeni su u prvom redu zaposlenim osobama iz privrede, trgovinskih radnja i ugostiteljskim radnicima, ali ih pohađa i priličan broj srednjoškolske omladine.

MUZEJU GRADA ŠIBENIKA POKLONJENO NEKOLIKO EDICIJA

Na prijedlog Odjela za suvremenu književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, a u znak priznanja za suradnju koju je Muzej grada Šibenika pružio pomenutom Odjelu, uprava Akademije znanosti i umjetnosti i Institut za književnost poklonili su nekoliko najnovijih izdanja te kulturne institucije našem Muzeju. Djela su za podržja društvenih nauka, nauke o jeziku, književnosti i likovne umjetnosti. Između pisaca tih poklonjenih knjiga ističu se poznata imena: Ivo Krbek, Marin Franičević, Mijo Mirković, Ferdo Culinović, Marko Kostrenčić, Viktor Novak i drugi.

LUTKARI GOSTUJU NA TERENU

Lutkarska scena šibenskog Centra za kulturno-umjetnički odgoj mladih razvila je u posljednje vrijeme veliku aktivnost. Pored predstava u gradu, mladi lutkari gostovali su prošlih dana u Murteru, a uskoro će posjetiti i Stankovce. Oni će tom prilikom izvesti dječji igrokaz Nikše Fulgosija »Ivica i Marica« u redateljskoj postavi Mijata Blaće, kojemu je to ujedno prva samostalna režija jednog dječjeg komada. Scenografski okvir tih predstavi dali su talentirani članovi Kluba mladih likovnjaka Smilja Gojanović, Anisja Ungaro i Branko Lovrić-Caparin. Povjerenje što ga je Centar ukazao tim mladim ljudima zacijelo zaslužuje pohvalu.

IZLOŽBA SLIKA VAN GOGHA

Idućih dana u Šibeniku će se prirediti izložba reprodukcija slika jednog od najpoznatijih svjetskih umjetnika Holandanina Van Gogha. Izložiti će se dvadesetak eksponata, a izložba će trajati deset dana. To je jedna iz niza izložbi što ih priređuje šibenski Centar za kulturno-umjetnički odgoj mladih.

IZAŠAO JE NOVI BROJ LISTA »PRVI KORACI«

Prošlih dana izašao je iz tiska novi broj lista »Prvi koraci« što ga izdaje IV osnovna škola u Šibeniku. List je veoma lijepo uređen, a donosi tridesetak proznih i pjesničkih priloga. Pored toga u listu je otisnuto petnaestak neobično uspješnih crteža, što je dobrim dijelom doprinijelo reprezentativnom izgledu lista. U ovom broju objavili su svoje radove: Titovka Sladoljev, Vinka Vrcić, Gordana Nanjara, Milan Dejanović, Maja Balen, Branka Zoričić, Ante Bujas, Dijana Turko, Dijana Mazalin, Đurđica Zafran, Branka Čubrić, Nada Jurin, Ivo Jakovljević, Davorka Krnić, Vinka Cvitković, Katarina Dobrović, Zoran Kolombo, Vanja Zaninović, Željka Marelić, Marko Validžić i Ivo Labura.

Sa jedne priredbe u kazalištu

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILISTA

Srijeda, 3. IV — MJESTO SIBENSKE LUKE U SISTEMU NAŠE POMORSKE PRIVREDE. Predavač: Joško Vukov.
Srijeda, 10. IV — AKTUELNOŠTI U RADNIČKOM POKRETU NA ISTOKU. Predavač: Zivko Gojanović.
Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

OBAVIJEST NAUČNE BIBLIOTEKE

Čitaonica Naučne biblioteke, počevši od 1. IV, ponovno je otvorena i to sa znatno povećanim radnim vremenom. Čitaonica, naime, odsad radi svakog dana od 11 do 13.30 i od 15.30 do 19.30 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera američkog filma u boji — RIO BRAVO — (do 7. IV)
Premijera japanskog filma — LUKA ZADOVOLJSTVA — (8—10. IV)
»20. APRILA«: premijera zapadnonjemačkog filma — POSLJEDNJI AKORD — (do 6. IV). Španjolski film — PRODAVAČICA LJUBICICA — (7-8. IV). Premijera talijanskog filma u boji — DRAKUT OSVETNIK — (9—14. IV).

DEZURNE LJEKARNE

Do 5. IV — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.
Od 6—12. IV — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Neda, Frane i Slavke Vranjković; Joso, Marijana i Karmele Prgin; Ariana, Milivoja i Hanje Blaće; Srećko, Gajica Ružić; Neven, Marka i Milene Spahija; Nikola, Dušana i Milke Vulinović; Ante, Vladimira i Bosiljke Juričević-Talijaj; Siniša, Srećka i Milene Rak; Damir, Nikole i Nedjeljke Belamarić; Vesna, Krste i Frane Vukelja; Julijana, Svetina i Mande Prgin; Ivica, Andrije i Karmele Henjak; Dalibor, Duje i Milke Skarić; Svjetlana, Varnica Danke; Jagoda, Petra i Kate Pavasović; Vinko, Slavka i Milice Sarlija; Silvana, Slavka i Franciske Kinkela; Sveto, Ante i Antice Jurić; Joško, Marija Crnogac i Kate Mikulandra; Božo, Vinke i Slavke Smolić; Darko, Jose i Tonkice Milković; Blaženka, Blaža i Ljubice Čudina; Srećko, Cirila i Eme Katica-Cintra; Vlasta, Frane i Ivanke Pralija; Križan, Ante i Kate Biljaković; Damir, Abrama, Kate Pačić i Dragana, Roka i Marije Čuzela-Piljac.

VJENCANI

Uzela inž. Mihailo, poručnik JRM — Ilić Marija, služb.; Cvitanović Vjekoslav, pomorac — Vojvodić Ruža, domaćica; Đa Fović Marko, radnik — Labo Tona, domaćica; Kalik Marko, zemljoradnik — Bulat Božica, domaćica i Renje Mirko, radnik — Milutin Tonka, domaćica.

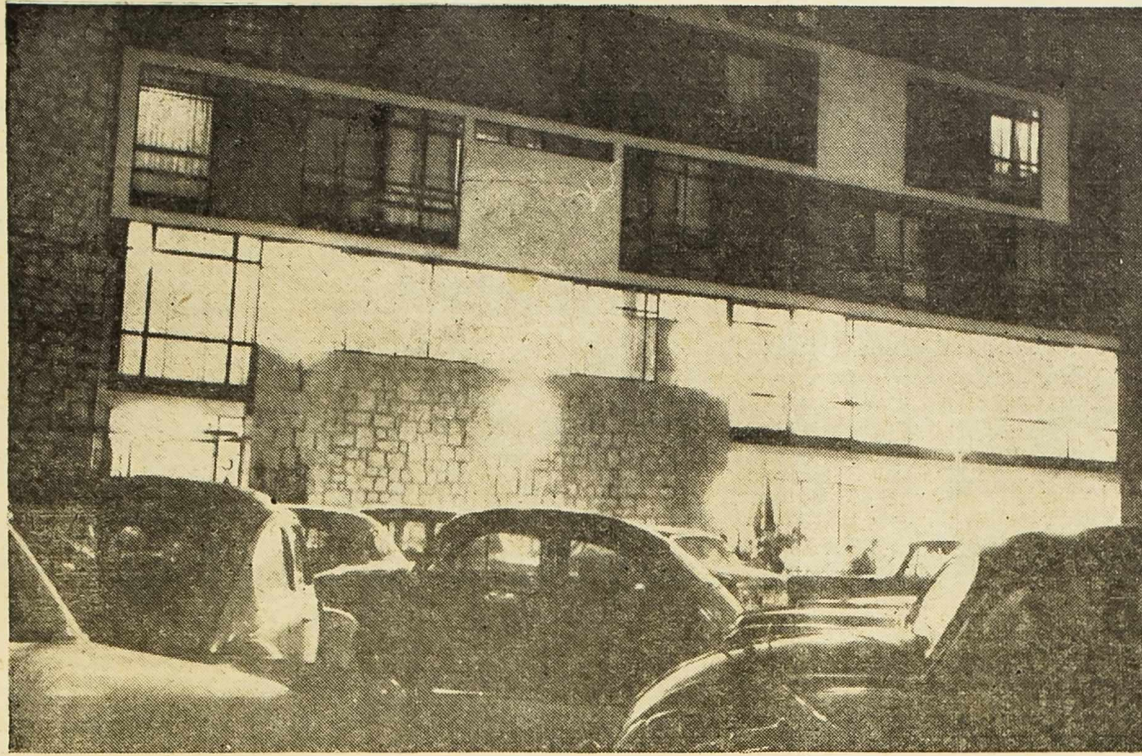
UMRLI

Todorović Suzana Kostina, stara 45 dana, Đurić Luka Steva na, star 38 godina; Giljanović Ivka rođ. Giljanović, stara 65 godina; Lukić Stjepan pok. Nikole, star 58 godina; Gega Filipa rođ. Jelovčić, stara 68 godina; Komadina Marko pok. Mije, star 62 godine i Sarac Ana rođ. Rakić, stara 91 godinu.

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTAVA

Poduzeće »Mesopromet« Sibenik prodaje rabljeni ispravni kamion marke »IF« (»Issotta Freselini«) nosivosti 5 tona sa 6 rabljenih, ali ispravnih vanjskih i unutarnjih guma.

Informacije u upravi poduzeća ili na telefon 28-74.

Pred hotelom »Jadrans«

Uz Mjesec turizma

Nekoliko značajnih akcija

Na inicijativu Općinskog turističkog saveza u Šibeniku je krajem prošlog tjedna održan sastanak sa tajnicima turističkih društava, na kojem su razmotrene mjere, koje će se poduzeti u Mjesecu turizma, tj. u razdoblju od 1. do 30. travnja ove godine. Tom prilikom izraženo je mišljenje da se u svim turističkim mjestima obave posljednje pripreme za što bolji prihvat i smještaj gostiju u vrijeme glavne sezone. Među mjerama, koje će se poduzeti u Mjesecu turizma, u prvom planu je predviđeno osnivanje informativnih centara koji će za vrijeme od 1. VI do 30. VIII obavještavati mjerodavne turističke organe o broju slobodnih ležaja u kućnoj radinosti. Do osnivanja turističkih biroa, o čemu Općinski turistički savez vrši već pripreme, turistička društva će kao i dosad obavljati rezervacije i izdavanje soba u kućnoj radinosti, organizirati izlete i druge priredbe kulturno-zabavnog sadržaja. U toku Mjeseca turizma radić će se na organiziranju smještaja i prehrane gostiju, zatim na poduzimanju mjera za poboljšanje higijene stih i sanitarnih uvjeta, na uređenju obala, kupališta, puteva i zelenih površina u turističkim naseljima.

ZAHVALA

Povodom smrti nezaboravne supruge, majke i bake

GILJANOVIĆ I KE
žene šime

izražavamo duboku zahvalnost rodbini, prijateljima i znancima koji su nam pružili utjehu u teškim časovima, odali poštu dragoj pokojnici i okitili njezin grob vijencima.

Isto tako od srca zahvaljujemo svima onima koji su nam usmenim ili pismenim putem izrazili svoje saučešće tješeći nas u našoj velikoj tuzi.

Nadalje posebno zahvaljujemo dru Ivanu Gurduliću na svesrdnom zauzimanju i posebnoj pažnji za vrijeme njezine bolesti, a isto tako zahvaljujemo Ivanki Šalov i Tinki Skorić, te ostalim susjedima na njihovoj pomoći i pažnji.

Ožalošćena obitelj
šime Giljanović sa djetecom i unučadi

MALI OGLASNIK

Veterinarska stanica Sibenik nudi na prodaju automobu »Fiat 699« proizvođače 1957. godine.

Ponude se mogu dostaviti do 15. IV 1963.

Odmaralište »BOROVO« u Vodicama traži vrsnog kuhara za sezonu od 1. VI do 15. IX 1963. godine. Lični dohodak prema dogovoru. Ponude dostaviti na odmaralište »BOROVO« u Vodicama.

Na ovom skupu predstavnici turističkih društava su informirali prisutne o tome kako teku radovi na gradnji turističkog objekta, pa je izražena sumnja u njihovo pravovremeno dovršenje. To posebno vrijedi za radove na objektima u Tijesnu, Vodicama i na Martinskoj, gdje se gradi autokamp. Iako do dolaska prvih gostiju predstoje svega mjesec dana, još uvijek u nekim mjestima nisu poznate cijene pansiona što turističkim društvima stvara prilične teškoće. U cilju boljeg snabdijevanja gostiju veliku pomoć pružit će šibenska trgovačka poduzeća »Plavina«, »Sloga«, »Ishrana« i »Mesopromet« koja će u više mjesta otvoriti svoje prodavaonice, a neka od njih pomišljaju i na organiziranje pokretnih prodavaonica uzduž Jadranske magistrale.

Repertoar kina u travnju

Na ekranima šibenskih kinematografa građani će imati prilike vidjeti nekoliko dobrih filmskih ostvarenja strane i domaće kinematografije. Među engleskim filmovima na travnjakom repertoaru nalaze se dva filma i to »Subotom uveče, nedjeljom ujutro« nagrađen od strane britanske Akademije

Nakon 54 godine ponovo u rodnom kraju

78-godišnji Grgo Čičin-Šain, koji je prije 54 godine u potrazi za kruhom napustio Vodicu i nastanio se u Australiji, dopuovao je u Šibenik, gdje je posjetio Narodni odbor općine i Kotarski odbor Matice iseljenika Hrvatske. Ovaj ugledni iseljenik je ovih dana razgledao Rijeku, Ljubljano i Zagreb, gdje je bio primljen u Republičkom odboru Matice iseljenika Hrvatske.

NOVI VOZNI PAROBRODARSKI RED

Od 1. travnja ove godine na šibenskom području stupio je na snagu novi vozni red na lokalnim parobrodarskim linijama. Na pruzi Šibenik — Skradin, te Šibenik — Rogoznica nije došlo ni do kakve promjene. Veća promjena uslijedila je na linijama 502 i 503, s tim što su one spojene u jednu. Brod »Valjevo« prema novom voznom redu saobraćat će između Šibenika i otoka Zirje, Kaprije, Prvić i Ziarin. U novom voznom redu nije predviđena nedjeljna izletnička pruga, koja je ranije saobraćala između Šibenika i Murtera.

Tri nesreće

Prošlog tjedna u trima nesrećama izgubili su život dvije osobe. 68-godišnja domaćica Filipa Gega smrtno je stradala u saobraćajnoj nesreći, koja se dogodila blizu željezničke stanice. Na nju je, dok je prolazila ulicom, naletio kamion poljoprivrednog dobra »Vrana«. Tom prilikom zadobila je nekoliko vrlo teških unutarnjih povreda. 90-godišnja Ana Sarac preminula je od posljedica opeklina, što ih je dobila nalazeći se u blizini električne peći. Na očni odjel šibenske bolnice zadržan je na liječenju 33-godišnji radnik tvornice elektroda i ferolegura Ante Budimir, koji je prilikom paležna mine u selu Vrsno ozlijeđen po licu i rukama.

Političke pripreme za predstojeće izbore

Na posljednjoj sjednici Izvršnog odbora Općinskog odbora Socijalističkog saveza Šibenik odlučeno je da se održi sastanak svih članova Plenuma, predsjednika mjesnih organizacija i predsjednika podružnica Socijalističkog saveza. Na tom će se sastanku, kako smo obaviješteni, raspravljati o političkim priprema za predstojeće izbore, a bit će također govora i o nekim organizacionim pitanjima. Sastanku će također prisustvovati i sekretari osnovnih organizacija Saveza komunista sa područja šibenske komune. Taj važan sastanak održat će se 8. travnja u prostorijama kina »20 aprila«. Početak je zakazan u 9 sati.

Razmatra se problem zapošljavanja

Na zajedničkom sastanku Izvršnog odbora Socijalističkog saveza i Predsjedništva Općinskog sindikalnog vijeća, što je održan u ponedjeljak, raspravljalo se o problemu zapošljavanja. Tom prilikom bilo je govora i o materijalu iz podružnica zapošljavanja, što ga je pripremila posebna komisija. Na sastanku je zaključeno da se taj opsežan i u isto vrijeme neobično značajan materijal podnese zajedničkom plenumu Općinskog odbora Socijalističkog saveza i Općinskog sindikalnog vijeća, koji će se po svoj prilici održati polovicom ovog mjeseca.

Gledaj svoja posla, Danijela

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: JEAN PECAS

Bijedni gledalac, ni kriv ni dužan, mora sat i po gledati kako se svi mogući tipovi međusobno jure radi jednog komadića filmske trake na kojoj je snimljena neka važna vojna tajna, a da nije svjestan tko je šta, tko koga predstavlja, prema kome da uputi svoje simpatije. Da mu ipak ne bi bilo sasvim dosadno, »njemačka BB« Elke Somer izdašno eksponira svoje draži, kojima svaka čast, ali koje ipak filmu daju još jači pečat najjeftinijeg kiča, kojeg je upravo žalosno vidjeti na našim ekranima. Dakle, još jedan negativan poen našim distributerima.

Nepredviđeno

TALIJANSKI FILM. REŽIJA: ALBERTO LATTUADA

Možda ovom filmu fali samo malo više temperamenta da bi bio zaista dobar film. Jer, sadržaj, koliko god je bizaran, ipak ima realne osnove. Radnja, iako je prilično komplicirana, vodena je neobično lijepo, vrlo jednostavno, jasno i pregledno. Glumačke realizacije su sasvim pristojne. Pa ipak osjećamo da nešto fali. On nas nije onako zaokupio kako je po svemu trebao. Vjerovatno je to pomnjanje onog stvaralačkog žara koji prelaze na gledaoce i pravi od njih sudionike zbivanja. Izgleda da je Lattuadi ponestalo onog bujnog temperamenta koji je nekada davao osnovni pečat njegovom »Mlinu na rijeci Po«, pa »Vučica«, »Kaputu« i drugim djelima s kojima je bio u prvim linijama tadašnjeg talijanskog neorealizma.

Gangsteri

ENGLISKI FILM. REŽIJA: SIDNEY HAYERS

Još jedan kriminalni film, ali ovog puta to je čisti predstavnik tog žanra, bez pretenzija da bude išta više od toga.

Sadržaj kao da je uzet iz jednog od romana a la »X-100«, međutim vrijednost mu ne bismo mogli toliko sniziti, jer ipak posjeduje izvjesne specifične filmske kvalitete. To je u prvom redu sasvim korektna režija, koja je filmu dala potrebni tempo i koja je po jedinim scenama znala dati uzbudljiv tok i tako zadržati pažnju gledalaca, a to je ono što je najvažnije u ovom žanru. Osim toga, film se odlikuje sasvim solidnom glumom, koja bi mogla zadovoljiti i filmove s malo jačim zahtjevima. S obzirom na sve to, u jednom raznovrsnom repertoaru on uvijek može imati svoje mjesto. — b —

Bilo ih je sedam

ENGLISKI FILM. REŽIJA: LESLIE NORMAN

Sasvim je jasna tendencija ovog engleskog ratnog filma, koji je mogao biti čiji, jer ono što je htio da kaže važi za svakoga i uvijek. Rat nije strašan samo po svojoj rušilačkoj moći i masama mrtih već i po deformacijama koje izvanredne okolnosti izazivaju u psihi onih koji direktno sudjeluju u njemu. Jedan zamborljeni Japanac bio je dovoljan da bi svih sedam članova britanske patrola u malajskoj džungli pokazali što se nalazi u njihovoj svijesti i podsvojisti, koliko ljudskih osjećaja, poštenja i hrabrosti. Jer, neprijatelja je lako ubiti iz daleka, ali daleko teže kad on postaje ljudski individuum kojega iz blizine upoznajemo. Apсурd i nehumanost rata dolaze tu do punog izražaja i ovaj film nije doduše prvi koji na to ukazuje, ali zoog toga nas nije ništa manje uzbudilo ono što smo vidjeli. Glavnu snagu filma čine dijaloz, koji su neobično dinamični, dramatični i sočni. Sve skupa, snažno, uzbudljivo i potresno. — b —

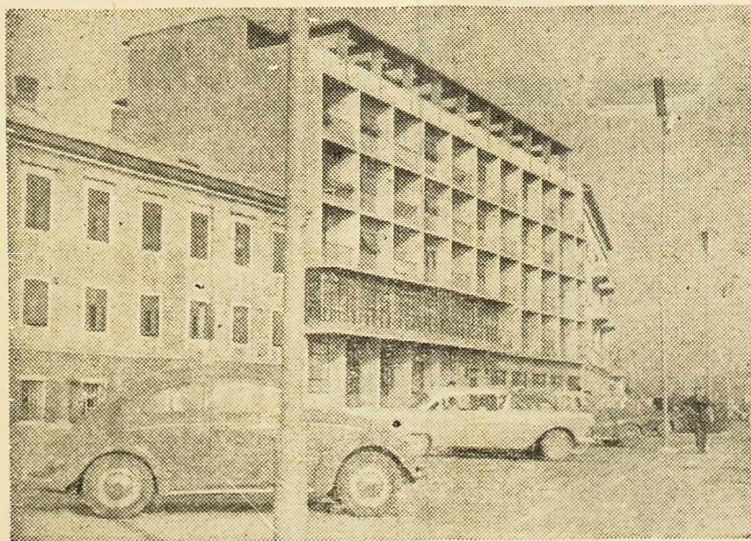
KOMISIJA ZA ZASNIVANJE I RASKID RADNIH ODNOSA PRI MEDICINSKOM CENTRU U SIBENIKU

raspisuje

NATJEČAJ

za popunjenje upražnjenog radnog mjesta KVALIFICIRANOG SLASTIČARA

Uvjeti: Kvalificirani radnik-slasičar. Osobni dohodak prema Pravilniku ove ustanove. Nastup službe odmah. Molbe taksirane sa Din 50 taksenih maraka dostaviti Upravi Medicinskog centra u Šibeniku do zaključno 10. aprila ove godine. Mjesto ostaje otvoreno do popunjenja.

Plenum Saveza organizacija za fizičku kulturu šibenske općine

Nedostaju kadrovi i objekti

Na polju unapređenja fizičke kulture na općini Šibenik, posljednjih godina zabilježeni su vrlo dobri rezultati, posebno su pozitivna kretanja u tom pogledu ostvarena u školama, a i kod onih u općini. Ta je konstatacija iznesena prošlog tjedna na Plenumu Saveza organizacija za fizičku kulturu, kojem su prisustvovali i mnogi javni i društveno-politički radnici s područja općine Šibenik.

Razvoju fizičke kulture pogodilo je i postojanje Fonda za unapređenje fizičke kulture općine iz koga je do sada utrošeno preko 11 milijuna dinara. Iz tih

sredstava adaptirana je sala za vježbanje u Gimnaziji, dovršeno igralište pred domom »Partizana«, osposobljeno dvorište III osnovne škole, izvršeno više radova na adaptaciji veslačkog doma, plivašta i drugih objekata. U vezi s ovim na sastanku je istaknuto da se pri gradnji novih škola, stambenih blokova i drugih urbanističkih rješenja u gradu i selima ne vodi računa o planiranju i izgradnji fiskulturnih objekata. Pored svih postignutih rezultata, postoje još brojni problemi, koji koče masovniji i kvalitetniji razvoj fiskulturnog pokreta, a oni se uglavnom svode

na pomanjkanje objekata i stručnih kadrova. Međutim, u sadašnjoj situaciji, istaknuto je, rješeno treba tražiti u suradnji s raznim privrednim i drugim organizacijama, posebno turističkim, a veliku pomoć mogu pružiti specijalizirane organizacije, kao što su: Savez izviđača, Ferijalni savez i druge. U privrednim organizacijama, naročito onim većima, trebalo bi odlučnije ići na osnivanje radničkih sportskih društava, koja za sada uspješnije djeluju jedino u TLM »Boris Kidrič« i u Tvornici elektroda i ferolegura. Ima dosta objekata građevinski nedovršenih, a i zapuštenih, kao ono na Tanaji u koji je utrošeno mnogo finansijskih sredstava. To uglavnom zbog toga što se izgradnja pojedinih objekata vrši bez plana određene politike. Isto tako postoje objekti koji se malo ili nikako koriste, kao streljana na »Krvavici«, pa bi trebalo aktivnije prorađati na okupljanju članstva. Jedan od aktuelnih problema je pomanjkanje stručnih kadrova u fiskulturnim organizacijama iako su za njihovo školovanje utrošena velika sredstva. Mnogi osposobljeni kadrovi su zaposleni u raznim drugim organizacijama i ustanovama. Osim toga Centar za stručno uzdizanje kadrova održao je prošle godine više tečajeva za sudije u nogometu i rukometu, a u više navrata raspisivan je natječaj za tečajevu prednjaka i instruktora, koji nisu održani, jer nije prijavljen dovoljan broj kandidata.

U vezi s ovim na sastanku je zaključeno, da buduće akcije na području fizičkog odgoja treba postaviti na širu osnovu u kojoj će se morati angažirati sve društveno političke, privredne i druge organizacije u komun.

(T. D.)

Uspjeh »Dinare« u Kninu

Četvrto kolo proljetnog prvenstva u Dalmatinskoj zonskoj ligi obilovalo je iznenađenjima. Sva tri kluba pri vrhu tablice izgubili su bodove. Najveće iznenađenje priredila je »Dinara«, koja je tjesnim rezultatom pobijedila vodeću ekipu »Jadrana«. Momčad »Jugovinila« izgubila je bodove pred svojim publikom a »Solin« je visoko porazio zadarskog »Tekstilca«. Od šibenskih ligaša u ovom kolu najbolje je prošla »Dinara«, dok su Drnišani i Siverčani doživjeli neuspjeh. Neugodno je iznenadio DOŠK koji je dozvolio da mu na njegovom terenu oduzme bodove sinjski »Junak«. Na taj način Drnišani su smanjili izgleda da se održe u ligi. Zasad je samo poznat jedan klub koji će do godine igrati u podsavezu. To je »Rudar« koji je uspio sakupiti svega šest bodova. I o voga puta doživio je katastrofu u Zadru, te je pobijeden od istoimenog kluba.

»DINARA« — »JADRAN« 1:0

U 15. kolu nogometnog prvenstva Dalmatinske zonske lige »Dinara« je na svom terenu izborila vrijednu pobjedu od 1:0 nad vodećim »Jadranom« iz Kaštel-Sućurca.

Pobjedonosni i jedini gol u utakmici postignut je iz jedanaesterca u prvom poluvremenu.

Do najteže kazne je došlo kad se Maglica našao u 16-ercu i spremao se da puca. Golman gostiju, Biočić, da bi ga omeo, bacio se i uhvatio ga za noge. Sudac Crnogača pokazao je na bijelu tačku. Centarhalf »Dinara«, Klepo, bio je sigurni realizator.

»Dinara« je naročito u početku prvog poluvremena imala više povoljnih prilika, koje Maglica, Petković i Vidović nisu iskoristili. U drugom poluvremenu Simić je uputio opasan udarac, koji se odbio od stativa »Jadrana« vratnica.

Zahvaljujući propustima »Kninjana«, »Jadran« je poražen samo s minimalnim rezultatom.

Svi su se igrači zalagali i odlučno suprostavili jakom i vrlo dobrom protivniku, pa su tako osvojili dva dragocjena boda.

»JUNAK« — »DOŠK« 2:1 (2:1)

Igralište na Podvornici. Vrijeme kišovito, a teren blatnjav. Gledalaca preko 1000. Strijelci: Sabljčić u 3. i Romac u 24. minuti za »Junak«, a Kovačević (11 m) u 41. minuti za »Došk«. Stanje kornera 10:4 za »Došk«. Sudac Bilanović (Split).

»Junak«: Nikolić, Filipović I, Filipović II, Levantin, Gavrić, Zupić, Romac (Vještica), Ugrin, Rožić, Mijić, Sabljčić.

»Došk«: Čurković, M. Ožegović, S. Kravar, Duilo, M. Nakić, Kovačević, Bjegović, inž. Kravar, Čular, Braica, Lapić (T. Ožegović).

Na gol nije trebalo dugo čekati. Ugrin se probio u šesnaesterac, oštro pucao u lijevi ugao, a Čurković se bacio ali nije mogao da zadrži sklisku loptu, pa pritrčava Sabljčić i u 3. minuti dovodi »Junak« u vodstvo.

Poslije postignutog zgoditka igrači iz Sinja dominiraju terenom i nekoliko puta opasno ugrožavaju Čurkovićeva vrata pa u to vrijeme postižu preko Romca i svoj drugi gol.

U 27. minuti Kovačević je iz slobodnog udarca s 25 metara pogodio gredu.

Timovi vrše izmjene. Kod »Junaka« umjesto Romca ulazi Vještica. »Došk« je smijenio Lapića, a ulazi T. Ožegović.

Četiri minuta prije odlaska na odmor Kovačević je s bijele tačke snažno pucao u lijevi ugao i postavio konačni rezultat.

U prvom minuti drugog poluvremena Sabljčić je vrlo lijepo pucao u lijevi gornji ugao, a Čurković još ljepše obranio.

»Došk« je u drugom poluvremenu bio nadmoćniji, ali oslabljena navala bez ozlijeđenog T. Nakića nije mogla da razbije oštre obrambene redove »Junaka«. Nekoliko opasnih udaraca Nikolić je obranio više sa srećom nego znanjem.

Rezultat utakmice je realan, jer je »Junak« za nijansu bio bolji. On je imao najbolje igrače u Mijiću i Sabljčiću, dok se kod »Doška«a najviše borio Duilo. Čurković i pored primljenja golova imao je nekoliko uspješnih intervencija.

Sudac Bilanović nije zadovoljio i svojim greškama više je oštetio domaću momčad nego goste. (c)

REZULTATI 15. KOLA

Jugovinil - Metalac 0:1, Solin - Tekstilac 6:1, Orkan - Visočica 3:2, DOŠK - Junak 1:2, Dinara - Jadran 1:0, Zadar - Rudar 9:1.

Tablica

Jadran	15	9	3	3	38:13	21
Tekstilac	15	8	2	5	31:18	18
Solin	15	7	4	4	32:22	18
Jugovinil	15	8	1	6	20:15	17
Junak	15	7	3	5	29:23	17
Zadar	15	6	3	6	31:24	15
Metalac	15	4	6	5	18:14	14
DOŠK	15	5	4	6	23:25	14
Dinara	15	6	2	7	21:24	14
Visočica	15	6	2	7	23:30	14
Orkan	15	6	0	0	16:27	12
Rudar	15	3	0	12	12:59	6

DOŠK — JADRAN 0:0 (0:0)

Igralište Jadrana. Vrijeme vjetrovito. Gledalaca oko 300. Sudac Nikola Đurašević (Zadar).

Došk je i ove nedjelje uspješno zaigrao, jer je vodećem Jadranu na njegovom terenu oduzeo bod, a s malo sreće mogao se vratiti u Drniš i kao pobjednik.

U prvom poluvremenu jednom zgodom Braica se lijepo oslobodio i halfa i beka, prešao vratara, a onda — prebacio prazna vrata. Inž. Kravar je nekoliko minuta do svršetka utakmice prebacio vratara i čeka da mu lopta, nošena vjetrom, lagano prođe pokraj gola iako je imao vremena da potvrdi udarac.

I Jadran je imao dvije šanse kada je lopta, poslije velike gužve u vratarskom prostoru, šetala po liniji gola pa je stoga neriješen rezultat ipak realan.

Sudac Đurašević nije imao težak zadatak i obavio ga je s uspjehom u čemu su mu mnogo doprinijeli fer igrači obiju momčadi. (c)

FORMIRAN ODBOR ZA PROSLAVU DANA MLADOSTI U DRNIŠU

Na zajedničkom sastanku predstavnika društveno-političkih organizacija, koji je sazvalo općinsko rukovodstvo SSRN, formiran je Odbor za proslavu Dana mladosti u Drnišu. Odbor ima 17 članova i podijeljen je na komisiju za Titovu štafetu, sportska takmičenja i kulturno - umjetničke priredbe. (c)

DOŠK — METALAC 4:1 (2:0)

Simpatična momčad šibenskih »Metalaca« predvođena primjernim sportskim radnikom Zvonkom Tedlingom prošle srijede uspješno poslužila DOŠK-u kao sparing - partner izborivši čistan rezultat od 1:4 (0:2). Prijateljski je susret vrlo dobro vodio Kažo Aralica iz Drniša. (c)

SLUŽBENE VIJESTI NOGOMETNOG PODSAVEZA ŠIBENIK

Proljetni dio prvenstva podsava za 1962/63. godinu započine u nedjelju 7. travnja. U VII kolu sastaju se: Šibenik: Šibenik II — Radnik, Lozovac: Aluminij — Požar, Skradin: Sošk — Galeb, Zablac: Polet — Metalac.

Utakmice počinju u 15.30 sati

Tablica proljetnog prvenstva

Polet	6	4	1	1	26:7	9
Aluminij	6	4	1	1	17:15	9
Sošk	6	4	0	2	17:9	8
Metalac	6	3	1	2	21:10	7
Radnik	6	1	3	2	10:17	5
Galeb	6	1	1	4	9:11	3
Požar	6	0	1	5	4:30	1
Šibenik II	6	4	2	0	16:7	10

Zanimljivosti Nova otkrića na Antarktiku

Sto leži pod debelim slojem od 7 milijuna kubnih milja leda? To, još pred desetak godina, nitko nije mogao tačno ustanoviti. Sada, po prvi put u historiji, stručnjaci su uspjeli da prouče ovu debelu koru leda i da otkriju i kartografiraju površinu ispod debelog pokrivača, što otvara sliku čudnovatog oblika djelomično kamenitog kontinenta kojeg čovjek nikada nije vidio.

Mapa je izrađena uz suradnju eksperata iz više od desetak zemalja na temelju zapisa raznih ekspedicija koje su prokrstarile preko 20.000 kilometara, uzduž i poprijeko. Putovalo se traktorima saonicama i pješke. Geolozi su izvršili preko 5.000 raznih mjerenja gravitacije, a osim toga bušili su led na više od hiljadu raznih tačaka, dinamitom ili pomoću zvuka koji putuje do tvrdog tla i vraća se do szi mometra na površini. Na osnovu ovih proučavanja došlo se do zaključka da je najveći dio »zemlje« zapravo led što se proteže ispod razine mora i da je ono što se dosad smatralo poluotokom — zapravo arhipelag otoka povezanih sa zemljom čvrstim ledom. Na nekim mjestima debljina leda iznosi i do 3 kilometra.

Kada bi se otopio sav led Antarktika, nivo vode u svim svjetskim morima podigao bi se za čitavih 80 metara. U tom bi se slučaju mnoge luke svijeta našle pod vodom, a poznatoj statui Slobode u njuorškoj luci voda bi dopirala do vrha glave.

Geolozi su vršili iskopavanja i otkrili naslage ugljena od prije nekih 250 milijuna godina, kada je Antarktiki imao još srazmjerno toplu klimu.

Dalmatinska rukometna zona Pobjeda gostiju „Galeb“ — „Split“ 13:19

Rukometno prvenstvo Hrvatske. Igralište III osmogodišnj. Suda: Gledalaca oko 400. Suda: Ante Bukić iz Šibenika.

»GALEB«: Mrsić, Mandić 4, Vukčević 1, Bujas 1 2, Kujović 3, Bujas Z. 2, Tomljanović, Belanarić, Valčić, Strkalj 1 i Sušari.

»SPLIT«: Lojpur, Bučević 3, Nimac 1, Tijardović 4, Jović 1 Melada 3, Stela 3, Kekez 4, Čačić, Stipanović i Bentalović.

Nastup prvoplasirane ekipe Splita i prva ovogodišnja zonska rukometna priredba u našem gradu, privukla je na igralište rekordan broj gledalaca. Početak igre pripada domaćima koji se, bodreni publikom, prvi sreduju i već u četvrtj minuti preko Kujovića dolaze u vodstvo. Splitski iz kontranapada izjednačuju, ali to kao da je trglo domaće pa su zaigrali još bolje i živije. Nekoliko vrlo lijepih akcija završavaju zgodicama tako da je u prvih 15 minuta igre rezultat bio 5:2 za domaće. Igra se vrlo lijepo i dinamično rukomet, a »Galeb« dominira. Međutim, u najvećoj nadmoćnosti kad su gosti već pomalo počeli gubiti glavu, došlo je do povrede vratara Mrsića koji je morao napustiti igru, a njegovo

mjesto zauzeo je debitant Sušarić.

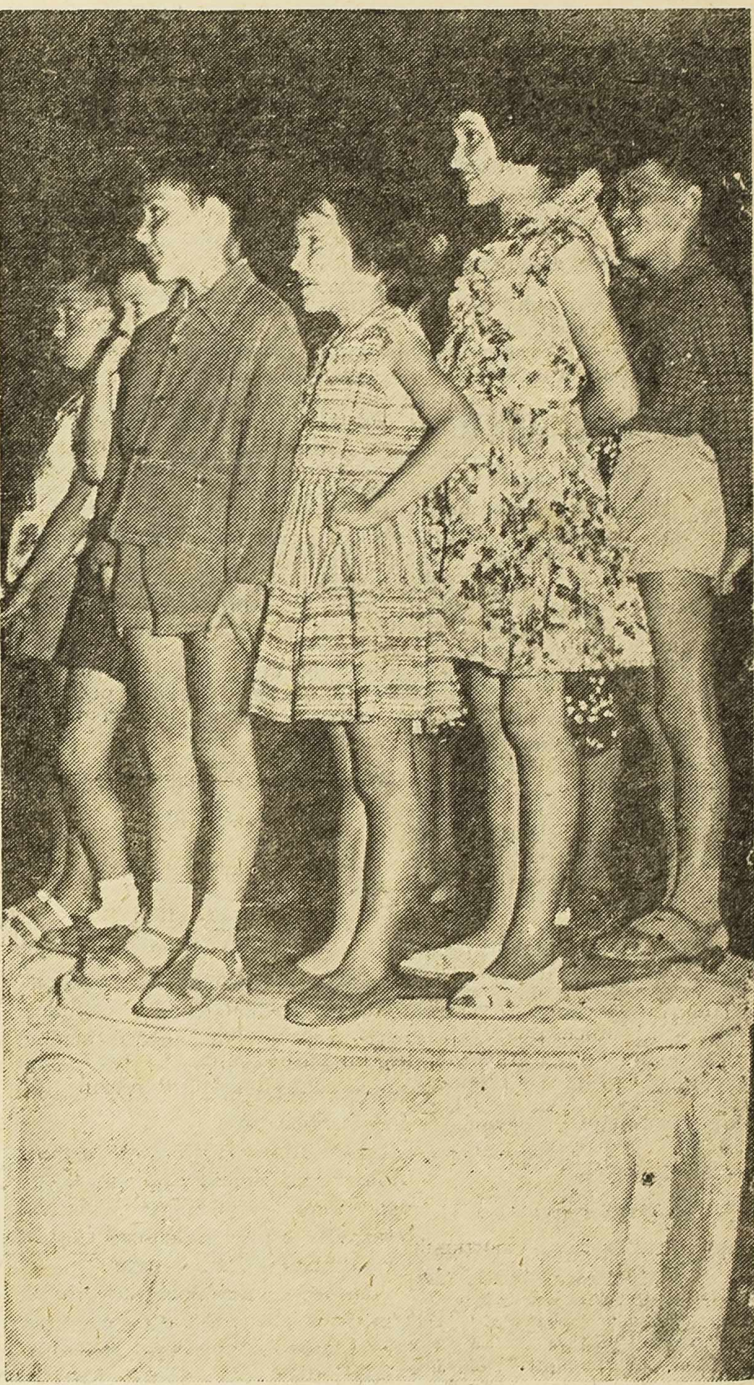
Ovu nezgodu domaćih iskoristili su Splitski i za nepunih 5 minuta rezultat od 2:5 pretevorili su u 6:5 a zatim i povećali vodstvo, tako da je do kraja poluvremena rezultat bio 10:7.

Nastavak igre opet pripada domaćima koji za 3 minuta postižu dva vrlo lijepa gola i smanjuju rezultat na 9:10 i kad se očekivalo izjednačenje upropaštavaju se brojne akcije, lopta desetak puta poguđa stativu.

Sto nije za rukom polazilo domaćima u većini slučajeva uspjelo je gostima koji su zahvaljujući znanju, rutini do kraja preuzeli igru u svoje ruke i zasluženo pobijedili sa 13:19.

Za pobjedu gostiju najzaslužniji je vratar Lojpur koji je izvannredno branio te je u više navrata dobio zaslužan pljesak, zatim Tijardović, Melada i Stela. Kod domaćih najviše su se svidjeli Bujas Z., Kujović, Mrsić i Mandić koji je ujedno bio i najbolji igrač na terenu.

Sudac Bukić bio je i suviše blag pri dosuđivanju prekršaja a može mu se prigovoriti da je oštetio domaće sa 2 gola koje su gosti postigli iz nedovoljne nog položaja. (M. V.)

UPRAVNI ODBOR TRGOVINSKOG PODUZEĆA »KORNAT« — ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

za prijem u radni odnos jednog POSLOVOĐU PRODAVAONICE NAMJESTAJA

Uvjeti: Visokokvalificirani trgovinski radnik, ili kvalificirani trgovinski radnik sa 10 godina rada na poslovima u trgovini.

Osobni dohodak prema odredbama Pravilnika o raspodjeli osobnih dohodaka u poduzeću.

Molbe se podnose upravi poduzeća do 15. IV 1963.

Uzbudljivo VEDRO Zanimljivo

SVE O MORU DONOSE ZA VAS

PLAVI PUTEVI

Oglas

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA - Tijesno prodaje, uz povoljne uvjete, kompletne sobne namještaje, zatim inventar kuhinje i restauracije. Sve je u dobrom stanju.

Za sve informacije obratiti se Poljoprivrednoj zadrugi — Tijesno.